

De wegwerptijd voorbij Nu is het lokaal en circulair

**DE EUROPESE EN
DE LOKALE OVERHEID,**
die twee doen ertoe

MINDER UITHUISZETTINGEN
dankzij nieuw fonds?

DE VERVOERREGIO'S
op kruissnelheid

Een crisissituatie zoals we die vandaag meemaken, leert ons hoe veerkrachtig en creatief maar ook hoe kwetsbaar lokale besturen zijn.

Veerkracht

In de noodsituatie die door de uitbraak van het coronavirus is ontstaan, laten de lokale besturen zich van hun sterkste kant zien. Burgemeesters, andere mandatarissen en medewerkers hebben de afgelopen weken maar weinig slaap meer gehad. Op de ene crisisvergadering volgde het andere spoedoverleg. De lokale besturen worden op het terrein met alle aspecten van de strijd tegen het coronavirus geconfronteerd, gaande van de handhaving van federale maatregelen over het informeren van hun inwoners tot het reorganiseren van de eigen dienstverlening (denk maar aan de dienstencentra, woon-zorgcentra, scholen, vergunningverlening of huwelijken). De snelheid, omvang en impact van deze gezondheids crisis en de te nemen maatregelen zijn op het moment dat we dit stuk schrijven, moeilijk in te schatten, maar ze lijken enorm te zijn.

De eerste prioriteit voor de lokale besturen is verdere verspreiding van het coronavirus tegengaan door de handhaving van de federale maatregelen gericht op *social distancing*. Maar lokale besturen doen veel meer dan dat. Zo wordt het gezondheidszorgsysteem ondersteund door het openen van extra huisartsenwachtposten. Er is ook zorg voor het economische systeem: veel lokale besturen hebben al maatregelen genomen om het bedrijfsleven te ondersteunen. Op creatieve manieren wordt aandacht gegeven aan mensen in een kwetsbare positie. Skype aanleren in een woon-zorgcentrum of digitale platformen lanceren voor vrijwilligerswerk zijn daar voorbeelden van. Kleine maatregelen die in moeilijke momenten toch erg betekenisvol kunnen zijn.

Een crisissituatie zoals we die vandaag meemaken, leert ons hoe veerkrachtig en creatief lokale besturen zijn. In crisissituaties waarin de druk hoog is en over allerlei zaken duidelijkheid ontbreekt, gaan lokale besturen toch aan de slag in het belang van hun inwoners. Het is op deze momenten dat het beste van het lokale niveau naar boven komt. Zo'n crisissituatie leert ons echter evenzeer hoe kwetsbaar lokale besturen, en bij uitbreiding alle overheden, zijn. Plots blijken tal van procedures en diensten niet meer zo evident te zijn en komt het functioneren van onze samenleving in het gedrang.

Op dit ogenblik is het alle hens aan dek. Alle overheden, maar zeker ook de privésector en individuele burgers, moeten nu samen aan de slag om deze crisis het hoofd te bieden. Wanneer de storm is gaan liggen, zal het goed zijn met z'n allen de maatregelen en acties te evalueren. Zo kunnen we onze samenleving robuuster maken tegen volgende crisissituaties.

Kris Snijkers is algemeen directeur van de VVSG

sociaal beleid

Regie voeren voor sterk lokaal sociaal beleid

Invloed uitoefenen, sturen, afstemmen en coördineren zijn taken van de gemeente als regisseur van lokaal sociaal beleid. Om iedereen in beweging te krijgen is een netwerk nodig, maar niet altijd per se samenwerking.

statuut mandataris

Over mandatarissen en hun sociale zekerheid

Voor wie geen ambtenaar, bediende, arbeider of zelfstandige is én schepen of burgemeester bestaat het suppletief sociaal statuut. Het wat?

interview

Circulair aankopen heeft een grote impact

Het aankoopbeleid van overheidsorganisaties is een hefboom voor een meer duurzame samenleving, want samen kunnen ze de markt zo onder druk zetten dat producenten voor circulaire producten en diensten zullen kiezen.

OP DE COVER

Op de Gentse site UCO zijn verschillende sociale-economiebedrijven gehuisvest. Naast bio en fairtrade werkklédij, worden er circulair meubelen gemaakt zoals een lockerkast uit een oude bibliotheek en worden maaltijden bereid met overschotten die door de Foodsavers, nog een ander project, worden uitgedeeld. Foto Bart Lasuy

IN ELK NUMMER

- 2 Opinie
- 4 Kort
- 10 Estafette
- 28 De toekomst
- 58 In contact
- 60 Agenda
- 61 Op zoek... naar nieuwe collega's?
- 62 Burgemeester Triljoen

DOMEINEN

- 12 Interview met Cindy Franssen, Hilde Vautmans en Kathleen Van Brempt
- 20 Regie voeren voor sterk lokaal sociaal beleid

- 24 Over mandatarissen en hun sociale bijdragen
- 26 Visualisatie en participatie bezorgen meerjarenplan Nazareth groot draagvlak
- 31 Campus H, alle veiligheidsdiensten samen
- 34 Interview met Mieke Pieters
- 40 Herbruikbare bekers beter voor het milieu
- 42 De vervoerregio's op kruissnelheid
- 46 Gezondheidstoets voor ruimtelijke plannen
- 50 Bewegen op doktersadvies
- 52 Goedkopere kinderopvang helpt kinderarmoede te bestrijden
- 55 Minder uithuiszettingen? Nieuw fonds ter bestrijding van uithuiszettingen

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel **REDACTIE** Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke **COVERBEELD** Bart Lasuy **VORM** Ties Bekaert **DRUK** Graphius **ADVERTENTIES** Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 **VACATURES** Monika Van den Brande, vacatures@vvsb.be, T 02-211 55 43 **ABONNEMENTEN** abnomenten@vvsb.be, T 02-211 55 07 **PRIJS ABONNEMENT 2020** Een jaarabonnement kost 75 euro bij levering van minstens tien exemplaren op één adres, 100 euro voor een individueel postabonnement voor VVSG-leden en 150 euro voor niet-leden. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november. **VERANTWOORDELIJK UITGEVER** Kris Snijckers, directeur VVSG vzw **VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW** Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsb.be **CONTACT** info@vvsb.be

Ondertekende artikelen verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

BART LASY

De ervaringen van de gemeenten die in 2019 fuseerden, kunnen helpen om de federale regelgeving, processen en IT-systemen maximaal fusievriendelijk te maken.

Vrijwillige fusies kunnen bestuurskracht versterken

Het Vlaamse regeerakkoord bevestigt het principe van vrijwillige fusies: gemeenten beslissen zelf of en met wie ze fusioneren. Daarnaast voorziet het regeerakkoord ook in financiële en andere ondersteuning van fusies. De raad van bestuur van de VVSG keurde hierover op 19 februari een standpunt goed. Dat gebeurde na uitgebreide besprekingen binnen de Bestuurlijke Commissie Krachtig(e) besturen. De VVSG schuift opnieuw het belangrijke concept van lokale bestuurskracht naar voren en vraagt de Vlaamse overheid om gemeenten te helpen bij de monitoring van die bestuurskracht, zoals door de visitaties in het verleden. Een gemeente die een gebrek aan bestuurskracht ervaart, kan overwegen of en in welke mate interne maatregelen kunnen helpen, of dat de intensere samenwerking met andere gemeenten of eventueel een fusie een betere optie is. Ideaal is een fusie het gevolg van een bestuurskrachtoefening.

De VVSG vraagt de Vlaamse overheid ook om de wetgeving kritisch te bekijken op basis van de ervaringen van de gemeenten die in 2019 fuseerden, en er alles aan te doen opdat ook de federale regelgeving, processen en IT-systemen maximaal fusievriendelijk zouden zijn. De VVSG wil niet dat de Vlaamse regering alleen fusies financieel ondersteunt die een bepaalde minimale bevolkingsgrootte bereiken. Dat is in strijd met het principe van 'fusies van onderuit'. Verder wil de VVSG de financiële ondersteuning ook laten afhangen van het aantal betrokken gemeenten.

De VVSG gaat nu in debat met de Vlaamse regering, zodat tegen komende zomer de voorwaarden voor de begeleidende maatregelen voor alle gemeenten met fusieplannen duidelijk zijn.

.....
Jan Leroy

“ Het idee dat de enige mogelijkheid om het klimaatprobleem op te lossen, bestaat in een soort milieuvriendelijke utopie, met minder economische groei, en veel meer kleinschaligheid - dat idee klopt natuurlijk niet. Het is ingewikkelder dan dat. Met klassieke ecologische recepten redden we het klimaat niet. Je ziet nu dat het coronavirus zou kunnen bijdragen tot minder groei, maar dat is niet de goede weg.

De Nederlandse filosoof Hans Achterhuis - De Morgen 7/3

STEFAN DEWICKERE

De VVSG vraagt meer lokale experimenteeruimte voor de vernieuwende rol die gemeenteraadsleden kunnen hebben, zeker in hun band met burgers.

Fundamenteel debat over de gemeenteraad nodig

De VVSG vraagt een fundamenteel debat over de toekomst van de lokale democratie met alle overheden, experts en het werkveld. Dat moet leiden tot een *Proeve van Gemeenteraad* met voorstellen die gemeenteraadsleden vanaf de volgende beleidsperiode meer dynamiek, kracht en invloed geven.

Om te voorkomen dat gemeenteraadsleden voortijdig hun mandaat stopzetten, is het van belang hen gemotiveerd te houden. Mensen gaan in de politiek en worden gemeenteraadslid omdat ze de grote lijnen van het beleid mee willen bepalen en hun contacten met de bevolking willen gebruiken, zeker nu ook burgers veel meer inspraak willen hebben op het gemeentehuis. 'Ook de verhouding tussen de gemeenteraad en het schepencollege moet anders: leden van de meerderheid worden te vaak geacht het college blind te volgen, terwijl punten van de minderheid nog voor het debat start, gedoemd zijn om te worden weggestemd. Tegelijk worstelen ze met de afstand tot de besluitvorming in verlengstukken van het lokale bestuur, zoals de politieraad of de intercommunales,' zegt Kris Snijkers, algemeen directeur van de VVSG. 'Het beleid wordt ook almaar complexer en ingewikkelder. Dit vergt de nodige inhoudelijke ondersteuning.'

Een technisch overlegplatform tussen de Vlaamse en federale overheid kan verbeteringen formuleren voor het statuut van de lokale mandataris. 'Dat statuut gaat voor de VVSG veel ruimer dan de hoogte van het presentiegeld, het gaat ook om sociale bescherming, fiscaliteit, politiek verlof, rechten en plichten. Alles moet kloppen en mensen motiveren,' zegt Elke Decruynaere, VVSG-bestuurder en schepen in Gent.

De VVSG vraagt ten slotte meer lokale experimenteeruimte voor de vernieuwende rol die gemeenteraadsleden kunnen hebben, zeker in hun band met burgers. Vandaag lopen er al proefprojecten in verschillende gemeenten. 'Zo werkt Overijse met gemengde groepen van burgers en raadsleden die zich buigen over thema's die door burgers worden aangedragen. Gemeenteraadsleden leiden de gesprekken en brengen verslag uit aan de gemeenteraad. Op een motiemarkt pitchten burgers hun ideeën bij de gemeenteraadsleden. In Alken vergadert de gemeenteraad twee keer per jaar op een andere locatie, gekoppeld aan klankbordtafels met inwoners waarbij telkens drie raadsleden van verschillende partijen het gesprek leiden. Het verslag van de klankbordtafels wordt dan een extra agendapunt op de raad,' zegt Siebe Ruykens, VVSG-bestuurder en voorzitter van de gemeenteraad in Sint-Pieters-Leeuw.

Nathalie Debast

gepost

In Brussel mogen burgers meebeïnvloeden welke innovatieprojecten subsidie krijgen, lees er meer over in @VARIO_VL Update: <https://bit.ly/2wP1OpH>

@VARIO_VL Vlaamse Innovatieraad - Twitter 13/3

"Het grote probleem ligt bij onze politici. Regelmatig veranderen ze van functie en dan worden plannen van een voorganger opzijgeschoven of geannuleerd. Tel daarbij het grote aantal actiegroepen en de zeer trage ambtenarij en zo zijn we voor jaren vertrokken."

Een lezer, als antwoord op de vraag: 'Waarom liggen tal van infrastructuurwerken in Vlaanderen al decennialang stof te vergaren?' - Het Laatste Nieuws 6/3

Onze online tool 'Ontdek uw gemeente - De Belgische gemeenten in cijfers' toont info over het aantal inwoners, werk, inkomens, mobiliteit enz. in uw gemeente in enkele klikken: <https://statbel.fgov.be/nl/gemeente/elsene#dashboard1>

@Statbel_NL Belgische statistiekbureau - Twitter 10/3

"Overheidsdata zijn verzameld met middelen van de gemeenschap en komen dus ook aan die gemeenschap toe..." Data die op vraag van @stadleuven worden verzameld, zijn voortaan ook eigendom van de stad. De stad werkt ook aan meer #opendata. Top! #lokaaldna

@NDumarey_VVSG Innovatie en digitale transformatie @VVSG - Twitter 8/3

Ik geloof dat mensen zelf kunnen kiezen of ze zonnepanelen leggen of niet. Ze moeten dat niet van mij, maar ze hebben er alle baat bij om dat te doen. Ik heb hen dat duidelijk gemaakt door te zeggen dat een spaarboekje slechts 1 procent rendement opbrengt en zonnepanelen 6 procent. Hetzelfde geldt voor participaties in windmolenparken en warmtenetten. Hernieuwbare energie zal van de mensen, bedrijven en lokale overheden zijn, of niet zijn.

Burgemeester van Oostende Bart Tommelein (Open VLD) - Het Belang van Limburg 14/3

Digitale democratie in de praktijk: gids voor lokale besturen

Digitale technologie wordt meer en meer ingezet om democratische besluitvormingsprocessen te ondersteunen. Denk maar aan petitieplatformen, instrumenten voor het beheer van de politieke agenda, participatieve begrotingstools, stem-apps of de online co-creatie van wetsvoorstellen. Een goed gebruik van zulke digitale democratie verbetert de communicatie en interactie tussen overheid en burgers, stimuleert overleg en gemeenschapsvorming, en vergroot de participatie en invloed van burgers in publieke besluitvorming. Hoe zet je nu succesvol digitale participatie-instrumenten in, op maat van de situatie in je eigen gemeente of stad? Deze nieuwe gids van de Nederlandse overheid en de VNG zit vol tips en aandachtspunten om vorm te geven aan een eigen online participatieproces, terwijl verschillende praktijkvoorbeelden de nodige inspiratie bieden.

<https://vng.nl/publicaties/digitale-democratie-in-de-praktijk>

De meerjarenplannen en gemeentelijke financiën voor 2020-2025

Na de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018 en de installatie van de nieuwe gemeentebesturen op 1 januari 2019 maakten de gemeentebesturen hun meerjarenplannen 2020-2025 op, volgens de principes van de beleids- en beheercyclus (BBC). Een BBC-meerjarenplan bestaat uit een eerder beschrijvende strategische nota, een financiële nota met verplichte schema's en een toelichting. Het Agentschap Binnenlands Bestuur geeft nu een analyse uit met enkele opvallende vaststellingen uit de financiële gegevens van alle meerjarenplannen.

Download het rapport via www.vlaanderen.be/publicaties

Lokale besturen goed geplaatst voor klimaatacties

269 Vlaamse steden en gemeenten engageerden zich via burgemeestersconvenanten al tot lokale klimaatactie. Samen met burgers, bedrijven en andere stakeholders gaan ze op zoek naar oplossingen om de klimaatverandering tegen te gaan of om een antwoord te vinden op de gewijzigde klimaatomstandigheden. Dit is ook Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers niet ontgaan. Hij lanceerde een klimaatplan voor de lokale besturen, met daarin ook verschillende concrete maatregelen.

Ook Europa wenst tegen 2050 klimaatneutraal te zijn en kijkt hiervoor ook naar de lokale besturen. Het is motiverend dat het beleid gelooft in de lokale kracht, maar lokale besturen kunnen het klimaat niet alleen redden. Daarom vraagt de VVSG al enige tijd een duurzaamheidspact voor klimaat en sociale samenhang tussen de lokale, Vlaamse en federale overheden.

De VVSG is blij met de uitgestoken hand van Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers en gaat graag verder in overleg om te komen tot een Lokaal Klimaat- en Energiepact. De werven die door de minister werden aangehaald, vormen daarvoor een goede vertrekbasis, waarbij we vanuit de VVSG vooral de klemtoon willen leggen op de ruimte voor eigen invulling door de lokale besturen.

Lokale besturen zijn het best geplaatst om te oordelen welke maatregel het beste is in de gemeente en wat impact heeft. Ze doen in de praktijk al veel, gaande van de aanleg van extra fietspaden tot het energiezuinig maken van patrimonium. Ook de impact van de maatregelen, de uitvoerbaarheid en het budget zijn voor de VVSG belangrijke aandachtspunten.

Ondertussen heeft de VVSG zich geëngageerd om voor minister Somers het project klimaattafels te begeleiden waardoor het overleg moet leiden tot concrete acties. De oproep hiervoor werd op 5 maart gelanceerd. Projecten kunnen tot 5 oktober worden ingediend.

.....
Nathalie Debast

Tot 5 oktober

Concrete klimaatacties met voorbeeldfunctie

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers lanceert een projectoproep waarmee hij steden en gemeenten financieel wil ondersteunen, wanneer ze samen met andere gemeenten, burgers, bedrijven of scholen concreet het klimaat willen verbeteren.

De projecten moeten ook andere gemeenten volop inspireren. In totaal gaat het om 880.000 euro voor de gemeenten, in een formule van cofinanciering, de gemeenten leggen er minstens hetzelfde bedrag naast, een financieel plan toont aan dat dit haalbaar is.

De geselecteerde projecten worden tijdens de VVSG-ledenvergadering van 5 december bekendgemaakt.

vvsb.be, zoek op lokale klimaatactie of contacteer elke.detaeye@vvsb.be

Lokaal beleid via coproductie en burgerinitiatief

BART SOMERS

Hoe verhouden lokale besturen zich tot burgerinitiatieven? Waar staan lokale besturen vandaag in het vormgeven van beleid met en door burgers, ondernemers, middenveld en kennisinstellingen? En wat kunnen we hiervan leren? Voor Vlaams minister van Samenleven en Binnenlands Bestuur Bart Somers is burgerbetrokkenheid een belangrijk aandachtspunt tijdens deze regeerperiode: 'De lokale besturen staan het dichtst bij de burger. Ik wil ze ten volle ondersteunen in hun rol als laboratoria voor burgerparticipatie en hen stimuleren om van elkaar

te leren.' Hiervoor is de minister een partnerschap aangegaan met de VVSG, dat zich de komende drie jaar zal toelagen op lokale burgerbetrokkenheid, inspraak en cocreatie. Een laboratorium van lokale besturen en experts inventariseert en analyseert innovatieve praktijken die coproductief of met een burgerinitiatief zijn georganiseerd. Met werkbezoeken en interviews onderzoekt het Labo deze participatieve praktijken. Het Labo wordt geruggensteund door een degelijke begeleiding en staat in kruisbestuiving met een internationaal vergelijkend onderzoek over de representatieve lokale democratie, uitgevoerd door KULeuven onder leiding van Trui Steen.

Tijdens het eerste projectjaar willen we een inventaris opstellen van alle innovatieve lokale praktijken uit Vlaanderen die coproductief zijn aangepakt en/of met een burgerinitiatief, met een analysekader om praktijken diepgaand te onderzoeken. De opgedane kennis wordt breed gedeeld via de VVSG-kanalen zoals *Lokaal*, de VVSG-ledenvergadering of de Trefdag. Zo voeden we de lokale besturen van morgen met verfrissende ideeën over burgerparticipatie.

.....
Joke Van Reppelen

Tot 17 augustus #Klimaatwijken

Gemeenten en sociale-huisvestingsmaatschappijen die een wijk grondig willen renoveren en de ruimtelijke organisatie verbeteren, kunnen een dossier indienen. Drie projecten maken kans op ondersteuning als ze renovatie- en klimaatmaatregelen aan elkaar koppelen.

vpo.omgeving@vlaanderen.be of omgeving.vlaanderen.be/projectoproep-klimaatwijken

"Het gros van de ondernemersbelastingen heeft een duidelijk doel. Belastingen op lichtreclame dient om visuele vervuiling tegen te gaan, die op ongeadresseerd drukwerk op het zwerfvuil te verminderen. Met de inkomsten van die ondernemersbelastingen kan er geïnvesteerd worden in het algemeen welzijn van een stad of gemeente. Dat is belangrijk om een goed ondernemersklimaat te creëren én handelaarsversterkende activiteiten te organiseren."

VVSG-woordvoerder Nathalie Debast – Krant van West-Vlaanderen 13/3

De rijkcultuur veranderen is de eerste doelstelling van de GAS-boetes voor snelheidsovertredingen. Dat zo ook meer middelen bij de lokale besturen terecht komen, is een goede zaak, want zij kunnen die goed gebruiken. Denk aan de klimaatuitdagingen, de verkeersveiligheid en de nood aan betere fietspaden.

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers (Open VLD) – De Tijd 10/3

De wetgeving op het vlak van parkeren is zeer vaag en geeft de lokale besturen eigenlijk alle autonomie om zelf invulling te geven aan signalisatie, tarieven en voorwaarden om te mogen parkeren. Deze versnippering leidt bijna automatisch tot een kluwen van onduidelijkheid en onoverzichtelijkheid.

Danny Smagghe, woordvoerder van mobiliteitsorganisatie Touring – Belga 7/3

@BaldwinMatthew_ houdt pleidooi voor uitgebreidere 30km/u in bebouwde kom. Het is dé maatregel voor meer verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers. #sterkfietsbeleid #vcv20 #speedpedelec

@WoutBaert Programmamanager @FietsberaadVL – Twitter 10/3

"Eens bouwgrond, altijd bouwgrond: dat is een typisch Vlaamse idee-fixe. Elders in Europa heb je niet eeuwig recht op een schadevergoeding als de bestemming van je grond wijzigt. Bovendien houden onze ruimtelijke plannen van vijftig jaar geleden geen rekening met klimaatverandering of de nood aan alternatieve energie."

Professor ruimtelijke planning Tom Coppens (UAntwerpen) – De Morgen 2/3

Expeditie Zorg

Kinderopvang, thuiszorg, woon-zorgcentra... dienstverlening die niet meer weg te denken is in een samenleving die steeds sneller evolueert en waar mensen steeds meer hun toevlucht zoeken tot georganiseerde zorg. Lokale besturen beseffen dit en investeren een flink deel van hun budget in uitstekende voorzieningen voor jong en oud. De publieke zorgdiensten zijn trots op wat ze te bieden hebben. Hoog tijd om dit lokale verhaal ook te vertellen aan mensen met beslissingsbevoegdheid. Daarom organiseerde de VVSG van 2 tot 6 maart Expeditie Zorg 2.0, een initiatief waarbij onder meer VVSG-voorzitter Wim Dries, Vlaams minister van Welzijn Wouter Beke en leden van de commissie Welzijn van het Vlaamse Parlement even meedraaiden in een lokale zorgvoorziening. Zo ondervonden ze hoogstpersoonlijk wat het is om in de zorg te werken. Minister Wouter Beke zag dat het goed was, hij noemde de Bengeltjes in Beringen een voorbeeld voor Vlaanderen. Tijdens hun bezoek schetsten de verantwoordelijken van de voorzieningen de kracht en betekenis van hun werk en wezen ze op heikele punten, zoals vacatures die maar moeilijk ingevuld raken.

Hoog bezoek bij de Bengeltjes in Beringen.

Wouter Beke noemt de Bengeltjes tijdens het blazen een voorbeeld voor Vlaanderen.

Suzy Wouters serveert de lunch bij het OCMW van Aarschot.

Voor Katrien Schryvers is duidelijk hoe belangrijk kinderopvang is als schakel in een beleid voor kwetsbare gezinnen.

Inge De Ridder steekt de handen uit de mouwen in de Troetelboom in Boom.

Week van de Bij 2020 Samen voor een bijenvriendelijk landschap

Van zondag 31 mei tot en met zondag 7 juni is het voor de zevende keer al Week van de Bij. Deze prikkelweek wil burgers, bedrijven en overheden aanzetten tot positieve acties ten voordele van bijen. Die vervullen een uiterst belangrijke functie als bestuiver van landbouwgewassen, fruitteelten en wilde planten, maar ze hebben het steeds moeilijker om te overleven. Het openingsfeest van de Week van de Bij vindt plaats op 31 mei in het Openluchtmuseum Bokrijk in Genk. Het recente onderzoeksproject BELBEES stelde een rode lijst op van bijen in België. 'Uit de vergelijking in de geografische verspreiding tussen 1900-1969 en die tussen 1970-2017 blijkt dat meer dan de helft van de bijensoorten op ons grondgebied met uitsterven bedreigd is (33 procent), niet meer in ons land voorkomt (12 procent) of binnenkort misschien met uitsterven bedreigd is (7 procent).'

www.weekvandebij.be

Tot 15 mei Word bijenvriendelijkste gemeente

Van 1 april tot 15 mei kunnen gemeenten zich inschrijven voor de wedstrijd Bijenvriendelijkste gemeente.
Reglement en inschrijvingsformulier op www.vvog.info

Via open demonstratiedagen in @stadAalst brengen we innovaties rond levenslang thuis wonen en smart ageing dichterbij de burger. Check <http://zorglabaalst.be> #aalstzorgstad #smartageing #ageinginplace #zorglabaalst

@EliseVanopstal ZorglabAalst - Twitter 5/3

"Dat je in een dorp beter opgevangen wordt bij financiële problemen, is een fabeltje. Integendeel, door de grotere sociale controle verbergt men armoede zelfs vaker en verschanst men zich in eigen huis. Trek je in een kleine gemeente naar een OCMW, dan is de kans reëel dat de mensen dat meteen opmerken. De schaamte is groot."

Paul Demets, plattelandsdichter van de provincie Oost-Vlaanderen - De Morgen 14/3

Om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en voor zo veel mogelijk mensen iets te betekenen, hebben we 'Leuven Helpt' opgericht.

Burgemeester Mohamed Ridouani er www.leuven.be/leuvenhelpt - Het Nieuwsblad 16/3

Pluim voor de medewerkers van @Vlaamssteunp #vrijwilligerswerk om #vlaanderenhelpt op zo'n korte tijd op de rails te zetten en op te volgen. Topwerk! Zeker dat @BartSomers @JanJambon en @wbeke het daarmee eens zijn! Knap werk! #blijvevoorzitter #corona #duim #gratisverzekering

@tomlemaheu lector #socialcultureel werk #Howest / Strategische adviesraad Cultuur #SARC - Twitter 15/3

Aanvankelijk wilden we de gemeenteraad afschaffen maar omdat de herziening van het vrijetijdscentrum op de agenda staat beslisten we toch de gemeenteraad te laten doorgaan via een conference call of Skype. Al zal de dagorde heel kort zijn.

Burgemeester Luc Van Hove van Zandhoven - Het Laatste Nieuws 16/3

Jo De Ro

Schepen
Vilvoorde

Jo De Ro, schepen in Vilvoorde, kreeg het estafettestokje van zijn Antwerpse collega Jinnih Beels om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft hij het door aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van zijn woonplaats.

Wat betekent schepen zijn voor jou? Het mooiste denkbare politieke engagement. Je kunt echt het verschil maken en het confronteert je onmiddellijk met succes én falen.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? Als studentenvertegenwoordiger met een paar honderd medestudenten het rectoraat van de VUB bezetten om een verhoging van het inschrijvingsgeld tegen te houden, daarin slagen en dat dan als woordvoerder van het protest mogen meedelen aan de studenten.

Kom je uit een politiek nest? Ja. Papa in de jaren '70 en '80 lokaal actief, onder andere als OCMW-voorzitter, mama gemeenteraadslid, oma tachtig jaar lid van alle mogelijke liberale organisaties, opa in 't verzet en overgrootoom burgemeester van Viane (nu Geraardsbergen). Maar thuis nooit slechts één klok gehoord. Mensen van andere partijen en levensbeschouwingen – papa was inspecteur zedenleer – kwamen vaak over de vloer. Er kwamen veel mensen met vragen of met diepe miserie, wat minstens evenveel indruk maakte op mij als kind.

Wat zie je als je grootste prestatie? Samen met de andere inrichtende machten het plaatstekort in ons Vilvoords basisonderwijs sterk doen verminderen en ouders de kans geven zich elektronisch aan te melden in plaats van te moeten kamperen. Maar het werk is lang niet af!

Neem je het schepenschap mee naar huis? Toen vorig jaar meer dan 150 kinderen na de eerste aanmeldingsronde nog geen school hadden en ik de ouders en kinderen sprak, bleven die gesprekken, die ontgoocheling, angst, me volgen tot thuis.

Heb je vrienden in de politiek? Ja. We hebben een fantastische blauwe ploeg in Vilvoorde. Partijgenoten zijn na de vele jaren samenwerken vrienden geworden met wie ik reis of sport.

Met wie overleg je het eerst als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Met mijn twee liberale collega-schepenen en mijn lokale voorzitter uiteraard.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap? Openheid tegenover andere meningen.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest? Soms mijn ongeduld. We hebben maar een beperkte tijd op deze pla-

neet en er moet zoveel gebeuren voor mensen – vooral kinderen – die de maatschappij en de politiek nodig hebben.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositielid? Dossierkennis en oprechte verontwaardiging.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest? Nelson Mandela. Ik ontmoette hem tweemaal en was sterk onder de indruk. Hoed af. Het zou veel politici die gedreven worden door jaloezie en rancune, moeten aanzetten tot bescheidenheid en wat meer samenwerkingsbereidheid.

Wie zijn je huidige helden? Jongeren die zich vrijwillig inzetten voor andere jongeren of voor maatschappelijke uitdagingen als armoede, klimaat, dierenwelzijn. Het beeld van jongeren dat we al te vaak opgevoerd zien, klopt absoluut niet.

Waar zou je nu het liefste zijn? Op mijn mountainbike in het Meerdaalwoud. Rust in het hoofd, energie in het lichaam.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? Absoluut.

Wat is je meest gekoesterde bezit? Mijn fietsen en mijn boeken. En als de vraag zou zijn: wat koester je het meest: mijn ouders, mijn zonen en mijn vriendin.

Wat is volgens jou de diepste ellende? Je mening niet mogen zeggen, niet mogen gaan en staan waar je wilt, geen beslissingen over jezelf mogen nemen... horror. Vrijheid moet je koesteren en verdedigen. Dat mensen onvrijheid ontvluchten is vanuit die 'rijkdom' zeer goed te begrijpen.

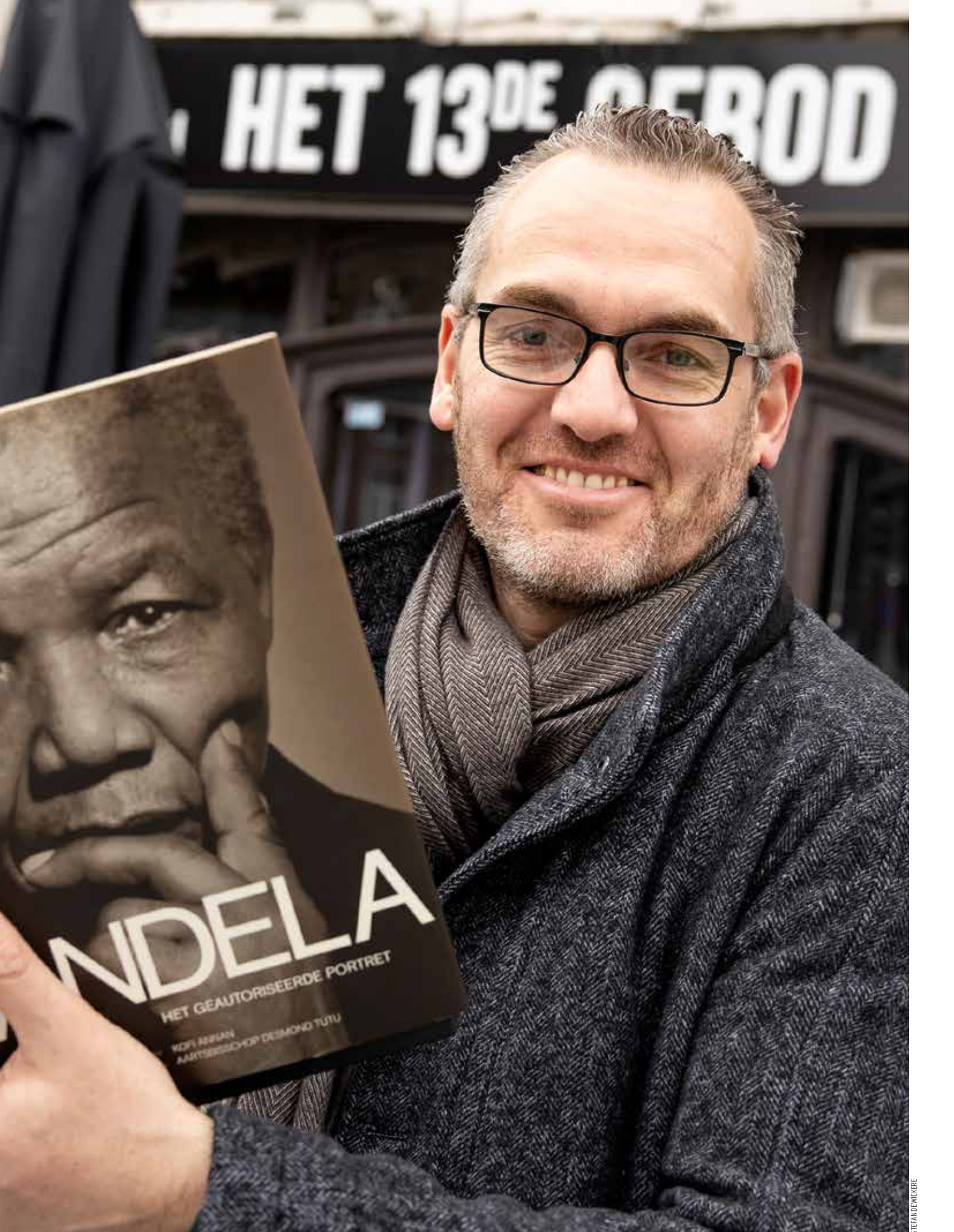
Wat is je favoriete bezigheid? Sporten, met collega's en medewerkers nadenken en actie ondernemen om grote uitdagingen aan te pakken.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Ja hoor, ik heb mijn favoriete plekken in mijn eigen stad Vilvoorde en ook in Oudenaarde, de stad van mijn vriendin Elisabeth.

Wat is je motto? Als je het zelf goed hebt, zet je dan ook in voor anderen die het minder goed hebben.

Aan wie geef je de estafettestok door? Aan schepen Bart Juliams in Geel. Vriend sinds onze studententijd, papa van mijn petekind die te ver is gaan wonen en die ik dus te weinig zie. Is van een andere partij, maar zet zich met zoveel energie én integriteit in voor zijn stad. Respect.

STEFAN DE WILKERE

THE FUTURE IS EUROPE

???????

De Europese en de lokale overheid, die twee doen ertoe

Europese parlementsleden dichten de kloof tussen Europa en de burger, dat is duidelijk het geval bij **Kathleen Van Brempt, Hilde Vautmans** en **Cindy Franssen**. Als het aan hen ligt, krijgen Europa, de steden en de gemeenten meer te zeggen, want wat Europa beslist moet lokaal uitvoering krijgen en daar zit de daadkracht, veel meer dan bij de nationale overheden.

Hilde Vautmans:
'De lokale realiteit voedt je. Als de droogte toeslaat, weet ik dat meteen van de boeren. Die lokale bezorgdheden neem ik mee, dankzij mijn lokale wortels speech ik beter. Zo vervul ik mijn Europese mandaat beter.'

Voor Cindy Franssen is het haar eerste Europese mandaat. Toen ze in het Europese Parlement werd verkozen, stopte ze als schepen maar bleef ze raadslid in Oudenaarde. Hilde Vautmans is vijf jaar Europees parlements lid, als schepen in Sint-Truiden neemt ze dit jaar een sabbatjaar en Kathleen Van Brempt zit al twintig jaar in het Europese Parlement, sinds kort is ze geen gemeenteraadslid meer in Antwerpen.

Voor Cindy Franssen kan de combinatie van een lokaal en Europees mandaat voor kruisbestuivingen zorgen: 'In de eerste helft van 2019 was ik nog schepen van Sociale Zaken, we hebben toen ingetekend op een projectoproep van het Europees Sociaal Fonds. Met het project *JoTa+* richten we ons tot kwetsbare jongvolwassenen die bijzonder ver van de arbeidsmarkt staan. Ondertussen zijn de subsidies goedgekeurd. Zo vertaal je de Europese subsidies naar de lokale realiteit. Europa is veel dichterbij dan we meestal denken. Ook middenveldorganisaties organiseren zich steeds meer Europees, zowel de vakbonden als de werkgeversfederaties. Dit is positief. Wij hebben regelmatig overleg met de vakbonden en pas nog met Verso. Ook lokale besturen ontwikkelen steeds meer een Europese reflex. Het valt aan te moedigen dat de VVSG – als spreekbuis van de lokale besturen – mee probeert te wegen op onder meer de middelen van de cohesiefondsen. Ook de provinciale besturen doen hun deel om Europa dichterbij de mensen te brengen.'

STEFAN DEWICHERE

Hilde Vautmans: 'De twee samen verrijken elkaar. Als schepen volgde ik Annemie Neyts op in de Europese delegatie en de volgende dag al stonden de boeren aan mijn deur, thuis in Sint-Truiden. Zij wilden dat ik ervoor zou zorgen dat de deur naar Rusland weer open ging. Voor die boeren ben ik benaderbaar, de brug naar het verre Europa. Ik moest het van hen "daar in Europa en tot bij Poetin maar eens gaan zeggen". Dit is als schepen van Landbouw en Fruit mijn grootste dossier gebleven. De lokale realiteit voedt je. Als de droogte toeslaat, weet ik dat meteen van de boeren. Die lokale bezorgdheden neem ik mee, en dankzij mijn lokale wortels speech ik beter. Ik zeg oprecht: "Gisteren waren de boeren bij mij." Op die manier vervul ik mijn mandaat ook beter. Het is eigenlijk een wisselwerking, waarbij ik Europa en onze burgers dichterbij elkaar wil brengen. Niet alleen via lokale contacten, maar ook door regelmatig scholen of groepen in het Europees Parlement te ontvangen en te laten zien wat Europa doet. Na zulke bezoeken merk ik vaak dat mensen op een andere manier naar Europa kijken. Ze weten dikwijls niet dat we in Limburg het fietsnetwerk te danken hebben aan Europese middelen of dat de Belgische Fruitveiligheidscentrale in Sint-Truiden er staat dankzij Europa. Het is belangrijk voor de toekomst dat Europa krachtiger wordt, dat we de buitengrenzen kunnen versterken. Dan zullen mensen sneller voelen wat Europa voor hen betekent.'

Kathleen Van Brempt: 'Ik geloof dat in de toekomst maar twee overheidsniveaus het verschil zullen maken, namelijk het stedelijke en het Europese niveau. Op lokaal vlak kun je heel praktisch op de problemen inspringen. Denk aan de Green Deal, het Europese klimaatbeleid met heel ambitieuze doelstellingen. De nationale lidstaten staan op de rem, los van de partijen, maar dat geldt niet voor steden en gemeenten. Kijk hoe Antwerpen en Gent met de klimaatuitdagingen omgaan en daadwerkelijk iets doen aan de luchtkwaliteit

en het lawaai. Ik heb altijd op deze twee assen gewerkt. Daar geloof ik heel sterk in. Binnenkort hebben we de Conferentie over de Europese toekomst. Dat kan een institutionele hoogmis worden, maar het zou beter zijn dat we een ander institutioneel stelsel krijgen. Nu is het Comité van de Regio's een praatbarak dat adviezen geeft die niet echt worden gelezen. Je zou een raad van burgemeesters moeten hebben. Mijn compagnon de route was Daniël Termont, de vorige burgemeester van Gent.'

Nog even terug naar de kloof tussen Europa en de burger. Hoe proberen jullie daar iets aan te doen?

Cindy Franssen: 'Het is juist dat het de laatste jaren te veel over het *institutionele* Europa is gegaan, over de budgettaire orthodoxie, over de monetaire unie en te weinig over wat Europa voor de mensen betekent. Europa dichterbij de mensen brengen is mijn missie, en dat doe je op verschillende vlakken. Wat Europa concreet voor de mensen lokaal doet, probeer ik te vertalen. Weet dat zeventig procent van onze wetgeving uit omzettingen van Europese richtlijnen bestaat. Daarom hou ik veel toespraken, zowel bij de afdelingen van mijn partij als bij socioculturele organisaties. Ik heb dan een kaart van Vlaanderen bij waarop ik alle subsidies vanuit Europa heb aangeduid. Dat is een waar kleurboek van wat we allemaal krijgen van Europa. Dit veronderstelt bovendien een intellectuele eerlijkheid van de andere bestuursniveaus. Als het negatief is, trekken we de paraplu van Europa open, maar als het positief is, steken we de pluimen op onze eigen hoed. Wat Marianne Thyssen op sociaal vlak gedaan heeft, daar wordt te veel over gezwegen, terwijl we er met zijn allen de vruchten van plukken. Het is belangrijk dat we die inhoud overbrengen. Van alle mandaten die ik tot nu toe heb gedaan, van de gemeenteraad over de provincieraad, het Vlaams Parlement en de Senaat, doe ik Europa het liefst. Hier ben ik opnieuw opgebloeid. Hier kun je een steen verleggen in de rivier. Ik volg sociale zaken en werk op, ook de bescherming van de bevolking tegen giftige stoffen zoals hormoonverstoorders of asbest. Dit zijn de zaken die mensen belangrijk vinden. Je kunt hier je profiel aanscherpen en zo ook concreter de dingen overbrengen, ook tot op lokaal niveau.'

Hilde Vautmans: 'Dit is het niveau dat er het meest toe doet. Het lijkt soms dat we dossiers bespreken die ver van de burger af staan, maar we staan samen met de lokale overheid het dichtst bij hen. Wanneer ik mensen opsom wat Europa allemaal voor ons doet en al heeft gedaan, staat iedereen paf. Dat gaat van de meest banale zaken tot levensnoodzakelijke kwesties. Om maar enkele voorbeelden te noemen: de invoering van de euro, de binnengrenzen die werden afgeschaft, kinderzitjes in auto's, het Europees voedselagentschap of het verbod op plastic zakjes. Dat is allemaal Europees bepaald. Maar als ik aan mensen vraag wat het voornaamste is dat Europa ons heeft gebracht, dan zeg ik er zelf toch bij dat we

dankzij de Unie al zeventig jaar in vrede leven. Dat alleen al is de moeite waard. Daarom is het belangrijk dat we Europa verbeteren, hervormen. Waarom kon toch die Brexit gebeuren? Dat moet ons een spiegel voorhouden. Een kleinere Commissie, meer eigen budgetten, niet meer terugstappen naar de lidstaten om alles in te voeren. Alleen zo kan Europa sterker worden.'

Met een aparte raad van burgemeesters?

Hilde Vautmans: 'Of dat een instelling moet zijn, is maar de vraag. In elk geval moeten we in dialoog gaan. Het Comité van de Regio's? Ik lees hun adviezen wel, ze zijn zeer waardevol maar ze leven niet, ze komen vaak te laat. Ze zouden hun stem beter anders gebruiken.'

Cindy Franssen: 'Meer nog, een beleid dat niet gedragen wordt door de lokale besturen, heeft weinig kans van slagen. Het Comité zou net sterker ingezet kunnen worden, het is een interessante vertegenwoordiging van het lokale en regionale niveau en dat is zeer waardevol.'

Kathleen Van Brempt: 'Wanneer werd het Europese Parlement relevant? Vanaf het moment dat het wat te zeggen had. Mijn punt is dat in het huidige tweekamerstelsel de Raad alles blokkeert wat het Parlement voorstelt. Denk aan de deal met Turkije, als je het nu aan de burgemeesters zou overlaten, zou er wel een akkoord komen. Het is in de steden dat de problemen het eerst opduiken. Nu bespreken we het budget voor de integratie van nieuwkomers, dat moet over de lidstaten worden verdeeld, ook over de lidstaten die niets doen. Zo ben je als Europa niet doortastend genoeg. Als burgemeesters zouden beslissen, zou er wel iets veranderen. Dat is een goed idee, niet dat het er meteen zal komen, maar je moet wel durven dromen over hoe Europa over vijf of vijftien jaar zal zijn. De relevantie van de lidstaten vermindert, want ze zijn niet geschikt om de problemen op te lossen waarvan de burgemeesters wel last hebben. En het Comité van de Regio's? In plaats van adviezen te geven moeten ze de macht hebben om echt iets te doen.'

Kunnen jullie de lokale belangen tot in Europa brengen?

Hilde Vautmans: 'Je gaat in de politiek omdat je iets te zeggen wilt hebben en omdat je de wereld wilt verbeteren. Als je de mensen vraagt naar de uitdagingen vandaag, zullen ze meestal migratie, arbeidsmarkt, klimaat en tewerkstelling opnoemen. Welke overheid kan dat oplossen? De lokale en de

Cindy Franssen:
'Wat Marianne Thyssen op
sociaal vlak gedaan heeft, daar
wordt te veel over gezwezen,
terwijl we er met zijn allen de
vruchten van plukken. Het is
belangrijk dat we die inhoud
overbrengen.'

Europese overheid. Vandaag doet de Vlaamse overheid met haar klimaatplan voor lokale besturen eindelijk iets om het beleid concreet op het lokale niveau uit te voeren (we hebben afgesproken op de dag dat Bart Somers zijn klimaatplan afkondigde). Dat is een voorbeeld voor Europa, zo kan het Europese beleid lokaal en tastbaar worden.'

Cindy Franssen: 'Er is duidelijk een wisselwerking tussen Europa en het lokale niveau: denk maar aan het burgemeesterconvenant voor klimaat en energie. Zevenduizend Europese steden en gemeenten hebben dit al ondertekend. Burgemeesters kun je rond maatschappelijke uitdagingen mobiliseren: de behoefte aan laadpalen, de aanleg van fietspaden, isolatie van gebouwen. De dynamiek groeit vanuit de lokale realiteit. We moeten een hand reiken om de mogelijkheden algemeen kenbaar te maken. De VVSG kan aan de kar trekken voor meer inspraak van de regionale en lokale overheden inzake programmering, monitoring en evaluatie van de Europese fondsen.'

Kathleen Van Brempt: 'Het Europese Parlement vraagt extra middelen. Het Europese budget is heel klein, het geld zit in de lidstaten. Europa bestaat dankzij de samenwerking, de solidariteit, het samenbrengen van middelen. Ik geloof dat Europa de kracht heeft om nationaal meer middelen te investeren. Op dit moment lijkt het tegendeel waar te worden. Daarom moeten we de lidstaten laten investeren in bijvoorbeeld laadpalen, want dat vertaalt zich in schonere lucht.'

'De fondsen zijn eerst voor die regio's in Europa die het nodig hebben. Vlaanderen mag geld krijgen van het transitiefonds, maar er zijn andere regio's die het meer nodig hebben. Het is toch echt een Thatcherachtige manier van kijken zoals de Vlaamse regering het heeft over "I want my money back".'

Hilde Vautmans: 'Mensen verwachten iets van Europa. De crisis door het coronavirus bewijst dat alleen maar, en ik begrijp dat onze burgers naar Europa kijken om actie te ondernemen: ze maken namelijk de terechte reflex dat het coronavirus niet aan onze nationale grenzen stopt. Volksgezondheid is echter een nationale bevoegdheid, en Europa heeft daarbij een zuiver coördinerende en ondersteunende rol. Binnen die functie heeft het correct gehandeld, maar Europa zou in crisissen als deze een sterke toegevoegde waarde kunnen bieden, mocht ze de bevoegdheden ervoor hebben. En daar knelt vaak het schoentje. Hetzelfde zien we bij andere belangrijke grensoverschrijdende thema's. Voor mij is het bijvoorbeeld een topprioriteit om werk te maken van een echte Europese defensie met een Europees leger en een Europese inlichtingendienst, want de lidstaten kunnen dat zelf niet meer aan. Ursula von der Leyen zei terecht dat de geopolitieke positie van Europa in de wereld sterker moet worden. Vier jaar geleden hebben we de sleutel van Europa aan de Turkse president Recep Erdogan gegeven en nu worden we gechanteerd en uit elkaar gespeeld, want er bestaat geen Europees migratiebeleid. Je botst altijd weer op onwillige lidstaten. In gewone media raak je dat verhaal niet kwijt, we blijven het uitleggen maar de lidstaten blokkeren alles.'

Hoe los je dat op?

Cindy Franssen: 'Het is een kwakkel dat Europa een geldverslindende machine is. Het Europees budget bedraagt 160 miljard euro voor 445 miljoen Europeanen. Het budget van alle Belgische regeringen bedraagt 210 miljard voor 11 mil-

joen Belgen. We betalen 1,49 euro per dag voor het Europees beleid, de Antwerpenaar betaalt minstens het dubbele voor het Antwerpse beleid. Bovendien heb je niet altijd meer middelen nodig om iets te bereiken, door samen te werken geraak je soms al ver. Zo zal in de nabije toekomst een op de drie Europeanen getroffen worden door kanker. We zullen die ziekte nooit volledig uit de wereld kunnen helpen, maar we kunnen wel door onze krachten te bundelen inzake kennis, onderzoek en middelen ervoor zorgen dat een kind met kanker in Bulgarije dezelfde kans op genezen heeft als in België. De toegang tot geneesmiddelen moeten we Europees regelen. Want Europa is veel meer dan een economische markt, Europa betekent ook gelijke kansen creëren voor mensen. Denk ook aan het kader voor minimumlonen, in Luxemburg en Roemenië moet je niet dezelfde minimumlonen hanteren maar je kunt wel voor een gelijkwaardig kader zorgen, een vork waaraan zo'n minimumloon moet voldoen. Alleen op deze manier kun je sociale dumping oplossen. Als de lidstaten van goede wil zijn, komen we verder dan de grootste gemene deler.'

Kathleen Van Brempt: 'Als hefboom zijn die fondsen zeer belangrijk geweest. De grote winst die Nederland of Vlaanderen door Europa boekt, danken we aan de interne markt, van elke euro die Nederland aan Europa geeft, komen er twaalf terug naar Nederland. Dat betekent een enorme meerwaarde. De nationale ministers zien dat niet meer. Niemand wil veel geven, maar dat is egocentrisme. Europa is gestoeld op solidariteit tussen alle Europeanen en tussen alle regio's. Toen Spanje en Portugal bij de unie kwamen, heeft Europa daar enorm veel geïnvesteerd. Die bevolking heeft er een enorme vooruitgang gekend, dat is te danken aan die solidariteit. Dat de landen in het oosten nu zeggen dat ze geen migratie willen, is gevaarlijk. En dat Nederland en België dat herhalen, is geen spel, het kan kraken.'

Hilde Vautmans: 'Voor ons is het heel duidelijk: Europa sterker maken doen we door in de eer-

De dienstverlening in het vizier

GSJ advocaten deelt haar kennis

Onze samenleving is complex en voortdurend in beweging. Voor lokale besturen die voortdurend streven naar een betere dienstverlening, biedt dit opportuniteiten en uitdagingen. Vernieuwende zorg- en welzijnsconcepten, personeels- en organisatieontwikkelingen en de opkomende digitalisering en innovatieve technologieën zijn slechts enkele voorbeelden.

GSJ advocaten staat ten dienste van alle maatschappelijke dienstverleners die nood hebben aan een degelijke juridische ondersteuning en zijn bijzonder geplaatst om ook u bij complexe aangelegenheden bij te staan. Onze advocaten beschikken over de juiste kennis en expertise om u op juridisch vlak te begeleiden en adviseren. Samen met u gaan wij dan ook steeds op zoek naar de beste oplossing.

 GSJ advocaten

Borsbeeksebrug 36, 2600 Antwerpen
T +32 (0)3 232 50 60 • info@gsj.be

WWW.GSJ.BE

Kathleen Van Brempt:
'Europa scoort goed bij twee
grote groepen mensen. De
eerste groep zijn de jongeren.
De tweede groep bestaat uit
de nieuwkomers, zij voelen
zich comfortabeler bij de
Europese identiteit want dat is
een open identiteit.'

ste plaats de instellingen te hervormen, Europa te vernieuwen en het zo daadkrachtiger te maken. Op het moment dat de resultaten van het Brexit-referendum bekend werden, was er ook sprake van een Frexit of een Nexit. Waar zijn we mee bezig? Na de Brexit durven ze dat gelukkig niet meer te zeggen. Van onderuit werd en wordt alles gedaan om het project kapot te maken, en ik ben bang dat het Europese project door fake news onder druk wordt gezet. Vergeet al het goede van Europa toch niet. Ik ben een Europeaan, ik hou van Europa én ik hoop dat de Britten er later weer bijkomen. Vandaar dat vernieuwing zo belangrijk is, bijvoorbeeld óók op het vlak van ethische waarden, waarin we de voortrekker moeten blijven. Daarom hebben we alle drie toch in februari voor de resolutie gestemd die oproept tot een EU-strategie die wereldwijd een einde maakt aan vrouwelijke genitale verminking.'

Is er nog hoop?

Kathleen Van Brempt: 'We moeten de harten van de mensen veroveren. Het gaat om die Europese identiteit, ik ben Antwerpenaar én Europeaan. Europa scoort goed bij twee grote groepen mensen. De eerste groep zijn de jongeren, ze voelen zich Europeaan. Het zijn niet de jongeren geweest die voor de Brexit hebben gestemd, integendeel, ze voelen zich gepasseerd. De tweede groep bestaat uit de nieuwkomers, zij voelen zich comfortabeler bij de Europese identiteit want dat is een open identiteit. Een Europese identiteit kan niet gesloten zijn, want je moet houden van al die talen, van al dat eten, van

STEFAN DEWICHERE

al die cultuur. Alle musea van Madrid tot Berlijn hangen vol Europese kunst. Waarom hebben we geen Europese cultuurpas? Leer jongeren de trein nemen, geef ze toegang tot de musea overal waar ze komen en waar Europese kunst hangt. Die identiteit is er al, je moet daarvan vertrekken.'

Hilde Vautmans: 'Kinderen groeien op als echte Europeanen. Tegenwoordig zijn ze al in veel landen geweest, zonder geld te moeten wisselen of in de rij voor de douane te staan. Dat is ondertussen zo vanzelfsprekend geworden, en velen beseffen gewoonweg niet welke voordelen het biedt om verschillende problemen samen aan te pakken. Ik ben er wel van overtuigd dat jongeren zich daar meer bewust van zijn dan we denken.'

Cindy Franssen: 'Er nog nooit zo pro-Europees gestemd geweest als tijdens de laatste verkiezingen. Jongeren kijken met een open vizier naar Europa. De werkloosheidscijfers zijn nog nooit zo laag geweest. Erasmusgangers zijn Europa-lovers. Europeanen zijn passioneel over Europa, ofwel zijn ze voor ofwel tegen, gematigd bestaat blijkbaar niet. Anderzijds zijn er jongeren die geen perspectief op de toekomst hebben, en vormt extreme armoede een voedingsbodem voor fascistische stromingen. Het is onze opdracht iets te doen aan de kloof tussen diegenen die hebben en diegenen die niets hebben. We moeten die armoedeproblematiek doorbreken. Hoe creëer je een betere, een meer gelijke samenleving? Het is onze plicht daaraan te werken. We moeten meer de lead nemen, ook internationaal tegen kinderarbeid of tegen verkrachting als oorlogswapen. Ook de Raad van Europa moet in actie komen om de gelijkheid van alle burgers te waarborgen.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Laten we samen

uw missie realiseren

ing.be/publicsector

Regie voeren voor sterk lokaal sociaal beleid

Lokale besturen voelen een steeds sterker appel op hun regiefunctie. Voor het lokale sociaal beleid stemmen lokale besturen als regisseurs het aanbod van hulp- en dienstverlening af op de lokale behoeften. Als een lokale problematiek dat vereist, moet de gemeente of stad meerdere organisaties laten samenwerken. We kunnen regie op veel manieren definiëren, maar eigenlijk gaat het over: invloed uitoefenen, sturen, afstemmen en coördineren.

Hoe gaan lokale besturen concreet aan de slag met hun functie als regisseur in lokaal sociaal beleid? Welke instrumenten zetten ze in? Hoe kunnen ze nog bewuster omgaan met die taak? De VVSG ging een dag ter plaatse bij achttien lokale besturen en een intergemeentelijk samenwerkingsverband om dit in beeld te brengen. Overall kwam een groep medewerkers

samen – onder wie soms ook enkele mandatarissen – met een regisserende opdracht binnen het brede lokale sociaal beleid, dus op het vlak van wonen, werk, gezin, welzijn, ruimtelijke ordening of onderwijs.

Lokale realiteit bepaalt instrumenten

Lokale besturen hebben een heel arsenaal aan regie-instrumenten die ze zelf uitgewerkt hebben, maar ze krijgen er ook ter beschikking van een centrale overheid. Hun regieopdracht is zeer complex, daarvan zijn ze zich goed bewust. Al doende worden veel regie-instrumenten stapsgewijs verfijnd of bijgestuurd op basis van hun doel en de lokale context.

Regie-instrumenten kunnen beter of minder goed werken en hebben ook valkuilen. Een premie die nauwelijks gebruikt wordt, een netwerk dat de doelstelling niet realiseert, een bestek waar enkel die organisatie op intekent die een lokaal bestuur net graag wilde vervangen... De verklaringen hiervoor zijn niet alleen afhankelijk van het instrument zelf, maar vooral ook van de lokale context. In bepaalde gemeenten zijn er gewoon weinig partners, waardoor de regie nogal leeg is. Als er één partner is met een bepaalde expertise of toegang tot de doelgroep, ga je daar anders mee om dan als die partner nog veel concurrenten in je gemeente heeft. Het heeft dus weinig zin 'goede' regie-instrumenten op te lijsten; wat werkt op de ene plek, zal dat ergens anders

niet noodzakelijk doen. Wat wel overal geldt: de mate waarin een bestuur doorzettingsmacht gebruikt, moet aansluiten bij het doel en de lokale realiteit. Anders gezegd: gebruik niet meer doorzettingsmacht dan nodig. Te sterk willen sturen kan een negatief effect hebben op de relatie met een partner, te weinig sturen leidt ertoe dat je het beoogde resultaat niet haalt.

Kijken naar organisatienetwerken

Met regie-instrumenten tracht je de manier te sturen waarop doelstellingen worden bereikt. Naast een groter belang van het lokale bestuur om te regisseren, is er ook een duidelijke vraag om in netwerken samen te werken. Die regie en die vraag om netwerken op te zetten en aan te sturen, horen en hangen samen. En soms zetten ze druk op elkaar. In organisatienetwerken werken organisaties samen om zaken te bereiken die ze los van elkaar niet kunnen bewerkstelligen. Organisatienetwerken zijn zo beter in staat om complexe problemen op te lossen. Organisatiedeskundigen zeggen dat organisatienetwerken bestaan uit soevereine en unieke organisaties. Dat betekent dus dat organisaties in principe geen verantwoording verschuldigd zijn aan elkaar, behalve voor de zaken die ze afspreken in het netwerk. Daar schuren de regieopdracht en de taak van lokale besturen in organisatienetwerken tegen elkaar. Dat maakt het extra van belang dat lokale besturen goed

STEFAN DEVICIERE

Voor wie de regie moet voeren

Op www.vvsg.be (zoek op regie en organisatienetwerken) vind je alle achtergrond over regie bij lokale besturen. Je vindt er korte filmpjes met uitleg over regie-instrumenten, soorten netwerken, netwerkmanagement en instrumenten waarmee je zelf aan de slag kunt. Zo is er een korte test om zicht te krijgen op je sterktes in netwerkmanagement, een instrument (arena-analyse) om in kaart te brengen welke partners je wanneer in een netwerk betreft en een fiche om een regie-instrument te beoordelen.

STEFAN DRWIKERE

nadenken over welke soort regie-instrumenten ze inzetten en wat de impact is op de relaties met hun partners.

Zin en onzin van samenwerken

Samenwerking opzetten kost tijd. Volgens organisatienetwerkdeskundigen duurt het meer dan twee jaar voordat een netwerk 'winst' oplevert. Maar liefst drie op de vier netwerken misluk-

type netwerk en de doelstelling ervan. Doelstellingen van een netwerk worden in principe mee vorm gegeven door het netwerk. Dat betekent dat de samenstelling van je netwerk

Niemand is goed in alle aspecten van netwerkmanagement; dé netwerkmanager bestaat niet. Voortdurend vanuit een gezamenlijke visie willen werken is een belangrijke valkuil van samenwerking in netwerken.

ken. Denk dus eerst goed na of je wel een netwerk nodig hebt om het probleem op te lossen, en dan pas over hoe je het in dat geval doet. Als je iets alleen kunt oplossen, doe het dan alleen, want samenwerken is moeilijk. We stelden vast dat weinig lokale besturen de strategische vraag stellen of een netwerk het zinvolste antwoord is op een complex probleem.

Lokaal zien we een hoop netwerken. Veel van die netwerken creëren de lokale besturen zelf. Maar er zijn ook netwerken die Vlaanderen vastlegt in decreten, de gemandateerde netwerken. Opvallend in de oefeningen die we met de besturen deden is dat er overlapping bestaat en dat er netwerken zijn met min of meer dezelfde doelstellingen. Vaak zitten daar ook nog eens dezelfde partners aan tafel. Vlaams gemandateerde netwerken doorkruisen soms bestaande lokale netwerken en doen de samenwerking soms achteruitgaan in plaats van vooruit.

Partners in beweging brengen

Of een netwerk functioneert hangt onder andere af van de samenstelling, het

ook impact heeft op je doelstelling. Een voorbeeld: als de leefbaarheid van een buurt wordt aangepakt door een netwerk van partners die enkel met veiligheid bezig zijn, dan wordt leefbaarheid al snel teruggebracht tot een veiligheidsprobleem. Er spelen natuurlijk veel meer zaken mee bij leefbaarheid: er zijn doelgroepen met welzijnsproblemen, de lokale economie is uit de buurt verdwenen met leegstand tot gevolg, het plein is zo ingericht dat criminaliteit meer kans krijgt. Als je dan een netwerk opzet met alleen maar veiligheidsorganisaties, krijg je dit complexe probleem niet opgelost. Voor veel netwerken is de doelstelling te breed geformuleerd. Dit geldt zowel voor netwerken die lokale besturen zelf opzetten als voor netwerken die tot stand komen op vraag van de Vlaamse overheid. Te brede doelstellingen leiden er dikwijls toe dat een veelheid aan partners rond de tafel wordt gebracht maar dat ze niet worden gestimuleerd om actie te ondernemen. Met een goed geformuleerde doelstelling kunnen partners ook effectief zien welke rol ze kunnen spelen (of niet) in een netwerk.

Een hamer ziet spijkers

Netwerken werken in het algemeen beter als er mensen met verschillende achtergronden rond de tafel zitten. Dat geldt zowel voor de expertise als voor de stijl die ze in een netwerk binnenbrengen. Zo zien hulpverleners vooral de behoefte aan hulpverlening, terwijl veiligheidsmensen ertoe neigen een leefbaarheidsprobleem tot een veiligheidsprobleem te reduceren. Een hamer ziet alleen spijkers. Complexe problematieken moet je vanuit verschillende hoeken bekijken, en het perspectief van de gebruiker mag je daarin niet vergeten.

Aan de hand van een arena-analyse bekeken medewerkers de doelstelling en samenstelling van een netwerk waarin ze vanuit het bestuur regie voeren. De lokale netwerken die goede resultaten opleveren, zijn opgericht omdat ze enkel door samenwerking een antwoord konden bieden op problemen, ze zijn zorgvuldig samengesteld en hebben een duidelijke doelstelling. Zo'n doelstelling moet enerzijds wervend en concreet genoeg zijn, maar ze moet anderzijds gedragen kunnen worden door de verschillende organisaties in het netwerk. Dat maakt dat de samenstelling van een netwerk bekeken moet worden in functie van het meer concreet worden van de doelstelling. Afhankelijk van de acties heb je andere partners nodig, of in meer of mindere mate.

Dit betekent in geen geval dat de partners rond de tafel dezelfde visie moeten delen. Voortdurend vanuit een gezamenlijke visie willen werken is een belangrijke valkuil van samenwerking in netwerken. Dit leidt heel vaak tot ellenlange visioefeningen. Willen we

Op zoek naar meer?

We gaan dit jaar opnieuw langs bij vijftien lokale besturen. Tijdens een interactieve werkdag bij je bestuur kijken we naar een kort theoretisch kader, maar gaan we vooral in gesprek aan de hand van een aantal oefeningen. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden bij griet.briels@vvsb.be.

Dit najaar start de VVSG met lerende netwerken over regie. Omdat we vaststelden dat de grootte van het lokale bestuur effect heeft op de uitdagingen en discussies die er leven betreffende regie, plannen we drie parallelle netwerken op basis van grootte van het lokale bestuur. We mikken in deze netwerken expliciet op die medewerkers van lokale besturen die taken opnemen in netwerkmanagement. Geïnteresseerden mogen zich nu al aanmelden via griet.briels@vvsb.be.

echt dat een politieagent en een hulpverlener dezelfde visie hebben? Ongetwijfeld niet. Maar ze kunnen wellicht wel elk belangrijke inzichten in een problematiek brengen en een belangrijke rol spelen in het realiseren van een gemeenschappelijke doelstelling om die problematiek te ondervangen.

Vertrouwen als sleutelwoord?

Als een netwerk niet werkt, ligt dat volgens lokale besturen dikwijls aan een gebrek aan vertrouwen tussen de

het best voor welke materie of doelstelling inzetten. In het beste geval sluit het type netwerk goed aan bij de mate van vertrouwen, het aantal deelnemers en de mate van doelconsensus.

Dé netwerkmanager, een witte raaf

Het managen van een netwerk is nog een factor die de slaagkansen verhoogt. Het valt op dat het dikwijls medewerkers van lokale besturen zijn die de netwerken aansturen op basis van hun inhoudelijke expertise, maar een goede

Als je iets alleen kunt oplossen, doe het dan alleen, want samenwerken is moeilijk. We stelden vast dat weinig lokale besturen de strategische vraag stellen of een netwerk het zinvolste antwoord is op een complex probleem.

leden. Op basis van die vaststelling worden er dan acties uitgezet zoals het organiseren van kennismakingsmomenten. Nochtans kunnen organisatienetwerken ook goed werken als het vertrouwen beperkt is. Daar heb je een bepaald type netwerk voor nodig, namelijk het leidersorganisatienetwerk. Daarin worden alle activiteiten en belangrijke besluiten gestuurd door één van de leden van het netwerk. Uiteraard moet er dan wel een zeker vertrouwen zijn in wie het netwerk aanstuurt, maar niet per definitie tussen alle partners.

Lokale besturen zullen nog meer moeten nadenken welk type netwerken ze

netwerkmanager hoeft niet per se over die expertise te beschikken. Veel belangrijker zijn eigenschappen zoals een open geest, geduld, communicatieve en luistervaardigheden. Vaak moet een lokaal bestuur inhoud aanbrenge in het netwerk, maar de keuze om medewerkers vanuit hun inhoudelijke expertise netwerken te laten managen, is eigenlijk niet logisch. Los daarvan zagen we bij alle lokale besturen waar we kwamen, inhoudelijke medewerkers met skills in netwerkmanagement. Aangezien lokale besturen veel samenwerkingsprojecten aangaan en deel uitmaken van veel organisatienetwerken, is het belangrijk dat ze voldoende

oog hebben voor netwerkmanagementskills bij hun huidige en toekomstige medewerkers en meer op basis van dit soort competenties bekijken wie een netwerk aanstuurt. Belangrijk daarbij is dat niemand goed is in alle aspecten van netwerkmanagement, dé netwerkmanager bestaat niet.

In samenwerking met Joris Voets, professor aan de UGent, ontwikkelen we een korte test die de invuller zicht geeft op die rol(len) in netwerkmanagement waarin hij/zij goed is. Wie de test op dienstniveau invult, krijgt zicht op de profielen die de dienst mist. Bovendien helpt hij medewerkers met een registrerende functie na te denken welke netwerkmanagementrollen ze in een netwerk tekort komen.

Wat leverde de begeleidingsdag op?

Na afloop vroegen we de lokale besturen wat de begeleidingsdag hun heeft opgeleverd. Regie is een technisch thema, waarover ze niet gauw over beleidsdomeinen heen discussiëren. Het inhoudelijke kader over regie leverde een gemeenschappelijke taal op en bevestigde dat regie op basis van de concrete context uitgewerkt moet worden. Het is dus beter geen eenheidsworst na te streven voor alle lokale beleidsdomeinen. Al zorgt een gemeenschappelijke taal er nog niet voor dat iedereen weet welke stappen nodig zijn om de volgende uitdagingen aan te gaan. Lokale besturen signaleren vooral dat ze nu bewuster kijken naar netwerken. Ze stellen zich vragen over de doelstelling, hun rol en de noodzaak van een nieuw netwerk. Daarnaast geven een aantal lokale besturen aan dat collega's onderling vlotter samenwerken door ideeën onderling af te toetsen of nieuwe initiatieven afdelingoverschrijdend te bekijken. ■

GRIET BRIELS EN PETER COUSAERT ZIJN VVSG-STAFMEDEWERKERS LOKAAL SOCIAAL BELEID

Over mandatarissen en hun sociale bijdragen

Sinds begin vorig jaar kunnen lokale uitvoerende mandatarissen onder het aanvullend sociaal statuut hun RSZ- en pensioenbijdragen laten terugbetalen door hun bestuur. Alleen is deze regeling nog niet echt ingeburgerd. Net zomin als de regeling die bepaalt dat sociaal onbeschermd ex-mandatarissen deze bijdragen ten laste kunnen laten nemen door het bestuur waar ze mandataris waren.

Even recapituleren. Lokale mandatarissen hebben in de overgrote meerderheid van de gevallen een sociale bescherming die niet gekoppeld is aan hun mandaat (via hun reguliere werk, hun pensioen of hun uitkeringssituatie). Dat geldt zeker voor raadsleden, die volstrekt géén sociaal statuut hebben als mandatarissen en er dus goed aan doen op een andere basis beschermd te blijven. Maar ook de meeste uitvoerende mandatarissen hebben nog een ander inkomen én sociale bescherming naast hun mandaat. Bij wie dat niet het geval is, geldt een bijzonder stelsel, speciaal voor uitvoerende lokale mandatarissen: het aanvullend (of suppletief) sociaal statuut. Mandatarissen zonder een ander of met een heel beperkt ander inkomen, studenten vanaf 25 jaar of mandatarissen met voltijds politiek verlof maar ook parlementsleden móeten zich hierbij aansluiten. In dat geval betaalt het bestuur 12,92% werkgeversbijdrage en houdt het 5,57% werknemersbijdrage af van de brutowedde van de mandataris. Deze bijdragen worden doorgestort aan de RSZ. De pensioenbijdrage van 7,5% staat hier los van; zij wordt door elke uitvoerende mandataris betaald, dus ook door wie een andere sociale bescherming heeft. Kleine bedenking: we gaan ervan uit dat het voorgaande ook geldt voor de

voorzitters van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De basisregeling voor het sociaal statuut (Wet 29 juni 1981) lijkt ruim genoeg geformuleerd ('een met een wedde bezoldigd, uitvoerend politiek mandaat'), maar noch in de specifiekere bepalingen noch in de RSZ(PPO)-instructies over dit onderwerp wordt dit nieuwe mandaat behandeld.

Compensatie voor mandatarissen...

Het was dus perfect mogelijk om voltijds werknemer te zijn en daarnaast ook een volledige verloning te krijgen als mandataris, zonder op die laatste sociale bijdragen te moeten betalen (uiteraard wel op het werknemersloon). Terwijl bij degenen die onder het aanvullend sociaal statuut vielen wél een stuk van hun mandatariswedde ingehouden werd. Cru gezegd kon een mandataris die tien uur per week met zijn mandaat bezig was dan meer overhouden van zijn mandatariswedde dan iemand die er zestig uur mee bezig was. Dat laatste is verleden tijd, want sinds deze legislatuur worden de bijdragen die deze mandatarissen normaal moeten betalen, ten laste genomen door het bestuur waar ze mandataris zijn. Niet enkel de werknemersbijdrage van 5,57%, maar ook de pensioenbijdrage van 7,5% wordt voortaan 'gecompenseerd' door het bestuur. Overigens: op

die compensatie zelf worden geen socialezekerheidsbijdragen betaald.

Dat maakt dat wie voortaan volledig voor zijn mandaat kiest, daar nu geen financieel nadeel meer van ondervindt. Meer zelfs: het is een regelrecht voordeel geworden, doordat ook de pensioenbijdrage wordt gecompenseerd. Dat laatste is vreemd, aangezien deze bijdrage niet verbonden is aan de sociale bescherming van de betrokken mandataris, wat toch wel de inzet van de discussie was.

...en ex-mandatarissen

Een gelijkaardige regeling, die niettemin een heel andere bedoeling heeft, is de regeling die we nog vinden in art. 19, §4 Nieuwe Gemeentewet. Die bepaalt dat uitvoerende mandatarissen die na afloop van hun mandaat (bijvoorbeeld na afloop van de legislatuur 2013-2018) zonder sociale bescherming vallen en die zelf als 'resident' bijdragen zouden moeten betalen, deze bijdragen kunnen laten betalen door het bestuur waar ze hun laatste mandaat hebben uitgeoefend. Dit is dus geen compensatieregeling in het kader van het aanvullend sociaal statuut, maar een regeling binnen de algemene sociale zekerheid, waarbij niettemin de verschuldigde bijdragen ten laste van het bestuur komen. Deze regeling bestaat al enkele decen-

nia, maar kreeg recent weer extra aandacht, omdat ze ook gold in situaties waarin ex-mandatarissen zonder sociale bescherming ook een uittredingsvergoeding kregen. Aangezien op deze uittredingsvergoeding geen RSZ-bijdragen verschuldigd zijn, is er ook geen sociale bescherming aan gekoppeld (zie ook het artikel in het februarinummer van *Lokaal*). Wie naast deze uittredingsvergoeding geen ander inkomen (en bescherming) heeft, zou dus eveneens van de regeling van de Nieuwe Gemeentewet gebruik kunnen maken. Het bestuur betaalt dan de uittredingsvergoeding én de sociale bijdragen van de ex-mandataris. Dat wringt toch wel bij veel besturen, zo konden we de voorbije maanden vaststellen. Wat het extra pijnlijk maakt is dat deze uittredingsvergoeding kennelijk vaak de illusie heeft gewekt dat de betrok-

kenen tijdens deze periode ook in orde waren met 'alles', bijvoorbeeld met de sociale bescherming. Na afloop van de periode van uitbetaling van de uittredingsvergoeding komen sommige mandatarissen dan in de problemen met een of andere uitkering, vanwege de onderbreking van bescherming in het afgelopen jaar. Hoewel dit dan in de meeste gevallen kan worden opgelost door een regularisatie via het bestuur, betekent het dan wel dat de gemeente of het OCMW behoorlijke onvoorziene kosten te dragen krijgt, terwijl alle financiële planning al is afgerond.

Evaluatie nodig

Bovenstaande voorbeelden tonen aan dat het sociaal statuut van lokale mandatarissen stilaan een ondoorzichtig (en weinig logisch georganiseerd) ge-

heel van regels is, waarvan het doorsnee bestuur en de doorsnee mandataris klaarblijkelijk zelden op de hoogte zijn.

Zoals de VVSG onlangs ook bepleitte tijdens een hoorzitting in het Vlaams Parlement, zou het dus zeker een goede zaak zijn dat deze regelingen over de beleidsniveaus (Vlaams/federaal) heen gecoördineerd worden bestudeerd, verfijnd en op elkaar afgestemd. Wellicht is het daarbij ook aan te bevelen om niet alle kosten stevast op het lokale bestuur af te wentelen. ■

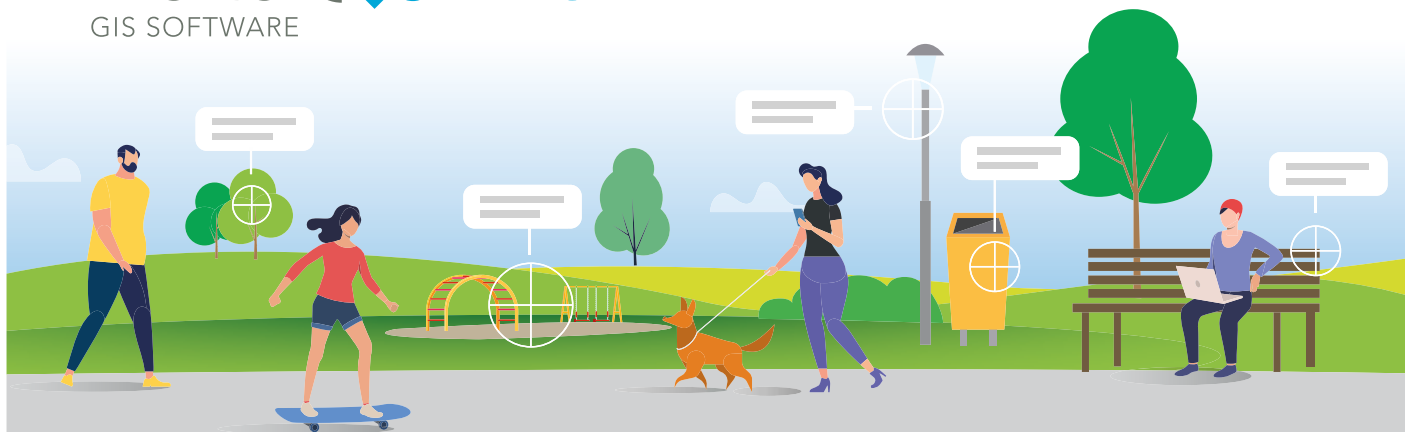
DAVID VAN HOLSBEECK IS VVSG-STAFMEDEWERKER STATUUT
LOKALE MANDATARIS

Artikel 19, §4 Nieuwe Gemeentewet (aanvullend sociaal statuut en dekking ex-mandatarissen)

Artikel 153, derde lid Decreet Lokaal Bestuur en art. 11 BVR 6 juli 2018 (compensatie persoonlijke bijdragen)

DataQuint

GIS SOFTWARE

Zo makkelijk kan het beheer van het openbaar domein zijn

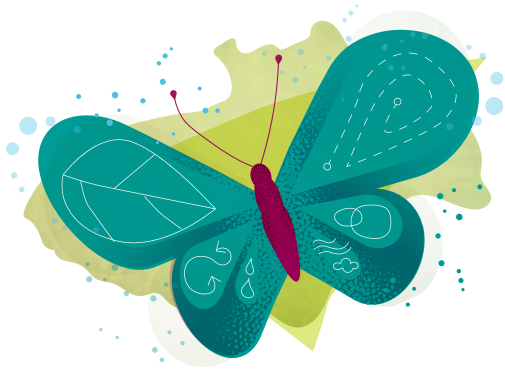
Hoe houdt u zicht op de vele individuele objecten in het openbaar domein? En hoe organiseert u dat zo efficiënt mogelijk? DataQuint helpt. Met GeoVisia, onze slimme software, maken we integraal beheer makkelijker dan ooit. Gebruik GeoVisia voor inspectie, inventarisatie en het beheer van uw objecten. Helemaal OSLO-proof en ingericht volgens uw werkproces.

**Bel of mail ons voor een
vrijblijvende demo.**
+31 (0) 88 - 770 48 00
info@dataquint.be

DataQuint is onderdeel van Conxillum

www.dataquint.be

Visualisatie en participatie bezorgen meerjarenplan groot draagvlak

In 2019 besloot het gemeentebestuur van Nazareth samen met het managementteam dat iedereen zich betrokken moest voelen bij alle doelstellingen van het nog op te maken meerjarenplan. Daarom kreeg iedereen inspraak, zowel de medewerkers van het bestuur als de bevolking.

Een lokaal bestuur voert beleid op tal van domeinen: van kinderopvang tot fietspaden, van mantelzorg tot riolering... Het risico op verkoking is daardoor nooit veraf. Want wanneer beleidsverantwoordelijken en personeelsleden alleen bezig zijn met hun eigen thema's, werken ze naast elkaar en laten ze kansen liggen om beter beleid te voeren. Nazareth wilde dit anders. Daarom startte de gemeente het participatietraject met workshops voor alle personeelsleden en raadsleden, een enquête bij de hele bevolking vanaf zestien jaar (met 3000 respondenten) en inspraakmomenten voor kinderen en jongeren. Met het eerste ontwerp van het plan ging het bestuur opnieuw naar de inwoners, ondernemers en adviesraden, met dialoogsessies in elk deel van Nazareth.

Een stap verder

Het hele participatietraject werd geëördineerd door een kerngroep met vertegenwoordigers van de gemeenteraad, het college en de administratie. In Nazareth bestond al langer een traditie van inspraak. Maar dit keer ging de gemeente een hele stap verder. Na de beleidsnota van de coalitie en vóór de beleidsvergaderingen van het college, hebben alle medewerkers een uitnodiging gekregen om te brainstormen over het beleid van de komende

zes jaar. Ook de raadsleden waren welkom. Er waren vijf workshops over vijf thema's. De personeelsleden namen ook deel aan workshops die op het eerste gezicht niets met hun eigen functie te maken hadden. Zo ontstond een kruisbestuiving tussen alle teams. De uitdaging was om organisatiebrede doelstellingen te formuleren, opdat de vele teams elkaar beter leerden kennen, de raakvlakken beter zagen en daardoor mogelijkheden ontdekten om elkaar te versterken. In dit opzet zijn de workshops geslaagd. Steven Van de Velde, algemeen directeur van Naza-

werkers over hun werk in verband met wonen en energie. De cultuurdeskundige dacht mee over ruimtelijke inrichting. De financieel directeur vormde de centrale verbindingsweg om tot een groene boulevard.

Visualisatie bij de workshops

Ter ondersteuning van de gesprekken maakten de deelnemers voor het eerst volop gebruik van visualisatie. Volgens beleidsmedewerker Heidi Declercq hoef je immers geen Rembrandt te zijn om te kunnen tekenen: 'Een visueel ABC volstaat. In de VVSG-

Door de resultaten van elke brainstormsessie te visualiseren, werd de informatie bevattelijker én bleef ze veel langer hangen bij de deelnemers.

reth, is enthousiast over het gevolgde traject. 'De workshops voor het personeel hadden een overrompend succes en de sfeer was opvallend positief. Op die manier maakten we niet alleen samen een plan, we leerden elkaar ook beter kennen en waarderen.' Bovendien leidde de inbreng van de niet-experts meer dan eens tot verrassende ideeën. Collega's van vergunningen en openbare werken gingen in gesprek met de maatschappelijk

publicatie "Oog voor kwaliteit" vind je veel inspiratie.' Kaarten, illustraties en foto's dienden tijdens de workshops als werkmateriaal. Maar nog belangrijker is dat na afloop alle ideeën samengevat werden in één beeld. Zo kwamen alle voorstellen samen in een geheel dat de verbanden tussen de onderwerpen nog duidelijker blootlegde. Door de resultaten van elke brainstormsessie te visualiseren, werd de informatie bovendien bevattelijker én

Toegankelijk en groen
Ruimte voor een vlinder

Voorrang aan voetgangers en fietsers
Zoals vlinders slim en duurzaam op weg

Afvalarm, CO₂-neutraal, zuiver water
Een schone omgeving voor de vlinder

Ontmoeting en zorgzame buurten
Vlinders in de buik

Positieve organisatie
Vlinder, symbool van transformatie

bleef ze veel langer hangen bij de deelnemers. Maanden later verwezen collega's nog altijd naar de ideeën uit deze sessies.

Draagvlak bij de bevolking en de gemeenteraad

Uiteraard was er niet alleen inspraak door het personeel. Ook alle inwoners en ondernemers kregen in 2019 verschillende kansen om hun zeg te doen over het meerjarenplan. In het voorjaar organiseerde de gemeente de grootschalige enquête 'Zegget ne keer'. Er was geen steekproef, nee, werkelijk alle inwoners vanaf zestien jaar kregen een uitnodiging om de vragenlijst in te vullen.

Een opvallende communicatiecampagne was nodig om zoveel mogelijk mensen te overtuigen hieraan mee te doen. De gemeente liet een visueel ontwerp en maakte foto's van bekende inwoners, die vanaf grote straatbanners oproepen je mening te geven. Bijna dertig procent van de inwoners vulde de vragenlijst in: een overweldigend succes. Het gaf het beleid en de administratie een nieuwe impuls om enthousiast te blijven over het traject naar het meerjarenplan.

In het najaar gingen de dialoogsessies 'Zegget met maten' verder op dit elan. Dezelfde visueel en foto's ondersteunden de campagne, met een mooie opkomst als resultaat. Individuele inwoners, adviesraden en ondernemers: iedereen kon zijn advies geven over het voorlopige beleidsplan.

De vlinder slaat zijn vleugels uit

Vanuit de ervaring dat beelden zoveel zeggen, zocht Nazareth voor de communicatie over het meerjarenplan ook

een visuele ondersteuning. Het thema was snel gekozen, want in een van de workshops had iemand de ruimtelijke inrichting van Nazareth met een vlinder vergeleken. De centrale bebouwde zone is het lijfje van de vlinder, de vleugels vormen de buitengebieden. Dit beeld nestelde zich in de geesten en uiteindelijk werd het hele meerjarenplan opgehangen aan het thema van de vlinder.

Ook voor de illustrator was het een dankbaar beeld om alle ideeën in een tekening te verwerken en vijf afgeleide illustraties te maken voor de vijf beleidsdoelstellingen. De details van de illustraties verwijzen dan weer naar de verschillende actieplannen.

Geïnspireerd door de illustraties maakte de communicatieafdeling van Nazareth nog andere communicatiemiddelen, waaronder het vlinderboekje: een schriftje van tachtig pagina's met alle doelstellingen en actieplannen in heldere taal, mooi vormgegeven en geïllustreerd. Het is verspreid onder alle personeelsleden, raadsleden en adviesraden. Ook de burgemeesters van de wijde regio kregen een exemplaar, net als de politie, brandweer en intercommunales. Geïnteresseerde inwoners halen het gratis af aan het loket. In januari 2020, kort na de lancering van het plan, zagen de mensen in Nazareth overal vlinders. Op de website, in de e-mailhandtekening, op affiches op straat, er waren zelfs roll-upbanners en wobblers in het gemeentehuis. Tijdens een interne informatiemarkt verzamelden de collega's puzzelstukken waarmee ze de vlindertekeningen ontdekten. In het gemeentelijke informatieblad van februari zat een the-

makatern van acht pagina's voor alle inwoners. Ook nieuwe inwoners zullen deze beleidskrant telkens ontvangen. De vlinder en zijn plan zijn ondertussen goed bekend in Nazareth.

Iedereen begrijpt het verhaal

Dankzij het overkoepelende thema van de vlinder en de visuele vertaling van de doelstellingen is het meerjarenplan van Nazareth meer dan een opsomming van acties geworden. Het is een logisch verhaal, herkenbaar en met een breed draagvlak. Volgens burgemeester Danny Claeys zijn alle personeelsleden en raadsleden mee met het verhaal. 'Het meerjarenplan 2020-2025 is opvallend breed gedragen in onze organisatie. De gemeenteraad keurde het met een grote meerderheid goed; ook een deel van de oppositie stemde voor het plan. Dit is ongetwijfeld te danken aan het unieke participatieproces.'

Dit participatietraject stopt niet nu het meerjarenplan klaar is. Want Nazareth is een van de pilots voor participatie door de gemeenteraad. Een extra beleidsmedewerker zal die participatie integreren in de hele organisatie.

Ook met de visualisaties gaat Nazareth door. De vlinderillustraties lenen zich gemakkelijk tot het maken van animatiefilmpjes voor de socialemediakanalen, diverse collega's zullen een opleiding volgen om ideeën in beelden te kunnen vastleggen en in de toekomstige communicatie zal de gemeente behalve foto's ook steeds meer illustraties inzetten. Want het cliché is nog steeds waar: een beeld zegt meer dan duizend woorden. ■

ELS VERBEKE IS COMMUNICATIECOÖRDINATOR VAN NAZARETH

‘Ons weersysteem raakt steeds vaker geblokkeerd, het blijft veel langer droog, of net veel langer nat. We moeten natte perioden aangrijpen als een kans om water te sparen,’ zegt onderzoeker **Jan Staes**. ‘Een droge periode doorkomen zonder drastische maatregelen, kunnen we alleen als we genoeg grondwater hebben. Maar daarvoor moeten we anders omgaan met het watersysteem.’

Jan Staes werkt sinds 2002 bij de onderzoeksgroep Ecosysteembeheer van de Antwerpse Universiteit, afdeling Biologie. Hij stelt GIS-toepassingen voor waterbeheer op en onderzoekt de impact van klimaatverandering op de hydrologie en ecologie van rivieren en de kwantificering van ecosystemendiensten. Voor het Interreg-2-Zeeënproject PROWATER staat hij in voor de inhoudelijke ondersteuning en werkt hij nauw samen met het Vlaamse Departement Omgeving, Pidpa, Natuurpunt en de provincie Antwerpen. Het project ontvangt steun via het Interreg 2 Zeeën-fonds en het provinciaal cofinancieringsfonds van de provincie Antwerpen. In Nederland is dat het Waterschap Brabantse Delta en in Engeland Westcountry Rivers Trust, Kent Count Council, South East Water en South East Rivers Trust.

‘De landbouwers, de gemeenten, wij allemaal, we hebben nog altijd de reflex te denken vanuit wateroverlast. **We willen het water zo snel mogelijk weg. Maar in plaats van het water rap af te voeren moeten we het net langer bijhouden in de haarvaten van het watersysteem, op de private gronden, in de kleine greppeltjes of zelfs op de akkers.** We moeten opzettelijk vele kleine overstrominkjes creëren en dat water zo lang mogelijk laten staan, enkele tientallen centimeters water op weilanden en akkers. Hierin kunnen gemeenten en steden het voortouw nemen. In plaats van duikers te plaatsen en grachten te ruimen waardoor we het water vlot laten wegvloeien, moeten we net schotten steken om het water zo lang mogelijk ter plaatse te laten staan. Dan heb ik het niet zozeer over de gemeenten aan de grotere waterlopen maar wel over gemeenten die hogerop liggen, in de brongebieden. In die gemeenten is water ophouden zoals pensioensparen, pas op lange termijn heb je daar wat aan. Het helpt trouwens ook tegen overstromingen wanneer we meer water kunnen ophouden in die gebieden.’

‘Ten gevolge van de klimaatverandering zullen er extra overstromingsgebieden nodig zijn. Het klimaat verandert al. Het weersysteem geraakt geblokkeerd, de weerbeelden houden langer aan, dus hebben we wellicht ook langere natte periodes of periodes met extreem onweer zoals in 2016. **Dat het dit voorjaar somber was, was een zegen voor de grondwateraanvulling. Maar of volgende zomer kurkdroog of kletsnat wordt, dat weten we niet. De kans op een typische kwakkelzomer met wisselvallig weer wordt in ieder geval kleiner.**’

‘Op dit moment herstellen de grondwaterstanden zich voor het eerst in lange tijd naar een normaal voorjaarspeil. **Dat grondwater is onze spaarpot, maar de gleuf om die spaarpot te vullen zit net zoals een echte spaarpot helemaal bovenaan. In die gebieden, in die ge-**

meenten op het topje van de berg, is er nooit wateroverlast. Daarom is de visie op lokaal waterbeheer nog dikwijls gericht op snel ontwateren. Water moet de tijd krijgen om in te sijpelen. Misschien heb je daar dan af en toe water in de kelder, maar als je de mensen individueel of groepen burgers betreft bij de opmaak van die hemelwaterplannen, dan kun je iets bereiken. Je moet hen informeren waarom het water moet blijven staan.’

‘Met het Interreg-2-Zeeën-project Prowater leveren we een bijdrage aan klimaatadaptatie door de waterberging aan het landschap te herstellen via ecosysteem gebaseerde adaptatiemaatregelen. **Deze ingrepen verhogen de veerkracht tegen droogteperiodes en overstromingen en dat komt ook de waterkwaliteit en biodiversiteit ten goede.** Vanuit de provincie Antwerpen en de drinkwatermaatschappij PIDPA kwam vervolgens het idee om deze kennis te gebruiken om de hemelwaterplannen ambitieuzer maken? Eng bekeken betekent zo’n plan het ontlasten van de riolering, zodat er bij hevige regenval geen lokale riooloverstromingen voorkomen. Breder bekeken wil je het water vasthouden zodat je waterlopen niet overstromen. Nog breder bekeken betekent dat het langdurig vasthouden van water om er grondwater van te maken.’

‘Op het terrein is een kentering bezig, je ziet steeds meer gecompartmenteerde baangrachten, er verschijnen kleine stuwtjes. We hebben niet per se meer grachten nodig, we moeten zorgen dat het water ruimte krijgt in de grachten. **Brede ondiepe grachten zijn meestal beter dan smalle diepe grachten. Het water moet de tijd krijgen om grondwater te worden. Zelfs in kleine greppeltjes kun je het water lang vasthouden. In principe moet alle neerslag kunnen infiltreren waar hij valt, dus in de eigen tuin,**

**Water sparen
voor later
doe je lokaal**

STEFAN DEWICKERE

dat is beter dan dat hij een paar honderd meter door een buis moet vloeien.’

‘Er gebeuren al heel veel mooie initiatieven om de miskleunen van het verleden recht te zetten, zoals rivierherstel waarbij rechtgetrokken waterlopen opnieuw door het landschap mogen kronkelen zodat het water minder snel stroomt en er meer berging is. **Ruim zo min mogelijk kruid weg want waterplanten reguleren het waterpeil op een natuurlijke manier en houden het water maximaal op.**’

‘**Willen we gewapend zijn tegen extreme neerslaghoeveelheden of lange perioden van droogte of aanhoudende neerslag, dan zullen we meer ruimte moeten maken voor water én er voor moeten zorgen dat de bodem beter doorlaatbaar is.** Ook in landbouwgebied stelt zich een probleem van bodemafdichting omdat er dikwijls zware landbouwmachines over rijden. Ze drukken de bodem samen, vervolgens maakt de boer alleen het bovenste laagje los. Om het water dieper te laten indringen kun je de grond decompacteren, door hem met pinnen los te maken, houtsnippers of ander organisch materiaal in te werken. Je kunt ook wadi’s aanleggen op landbouwpercelen om het afstromende water te bufferen en te infiltreren. **We moeten de landbouwers meer betrekken bij de hemelwaterplannen en hen, maar ook de andere grondeigenaren, overtuigen dat water sparen, het langzaam laten infiltreren,**

noodzakelijk is. Maar meestal zijn de baten niet voor de grondeigenaars die de maatregelen aanwenden, zij zullen dat water niet gebruiken. Dat zouden we met een beloningssysteem kunnen ondervangen.’

‘Met ons project brengen we in kaart waar ingrepen of maatregelen mogelijk zijn. **Vervolgens willen we de maatschappelijke baten kwantificeren zodat je mensen kunt belonen.** We combineren praktijk met onderzoek door samen te werken, zoals met Beek.Boer.Bodem, een project van het programma Water-Land-Schap.’

‘De Kempen is eigenlijk de waterschuur van Vlaanderen, er is een enorm ondergronds waterreservoir. Dit is van strategisch belang, we moeten het koesteren. In de verre toekomst heeft de Kempen daarom veel kansen in duurzaam toerisme en streekidentiteit. We voelen aan dat we in de toekomst minder naar verre bestemmingen zullen vliegen, misschien willen Europeanen dat inruilen om in de Kempen op vakantie te gaan.’

‘Voor de Kempen en de rest van Vlaanderen hebben we dringend veel experimenten nodig, anders zal de landbouw niet transformeren. **Maar een landbouwer die eco-systeemdiensten wil leveren, moet je ook rechtszekerheid bieden en een inkomensgarantie.** ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

De basis van het U-vormige gebouw is het kantoorgedeelte van zes verdiepingen hoog dat rust op een sokkel van glas en beton.

Campus H, alle veiligheidsdiensten samen

Aan de ring van Hasselt, naast de nieuwe gevangenis, hebben een resem belangrijke veiligheidsdiensten sinds kort hun vaste stek. Niet alleen de lokale politie houdt hier kantoor, je vindt er ook de administratie en technische dienst van de hulpverleningszone Zuid-West Limburg, brandweer Hasselt, de noodcentrales 101 en 112, de dienst gevangentransport van de FOD Binnenlandse Zaken en de dienst die werk zoekt voor de gevangenen van de FOD Justitie.

Al in 2002-2003 was er sprake van een nieuw gebouw voor de brandweer van Post Hasselt. De oude kazerne dateerde van 1958, in 1981 werd er een stuk bijgebouwd. Omwille van de lang aanslepende bouwplannen werd een grondige renovatie jarenlang uitgesteld. Dat brandweer Hasselt zolang moest wachten op een nieuw gebouw lag aan het feit dat de plannen om de civiele bescherming naar Hasselt te halen, niet doorgingen.

Op de begane grond, in de stelplaatsen en de garages, zijn alle diensten gevestigd die snel moeten kunnen uitrukken.

In het kantoorgedeelte van het U-vormige gebouw bestaat het gelijkvloers uit de cafetaria, keuken, onderhoudsruimten en kleedkamers.

Oorspronkelijk zouden de brandweer en de civiele bescherming in Hasselt samen in één nieuwe kazerne huizen. Toen die plannen van de baan waren en de hervorming van de brandweer in ons land leidde tot de oprichting van hulpverleningszones besloten het autonoom gemeentebestuur van de stad Hasselt en de Regie der Gebouwen het over een andere boeg te gooien. Zo ontstond het idee voor een veiligheidssite vlakbij de nieuwe gevangenis.

Sinds de oprichting van de hulpverleningszones op 1 januari 2015 bestaat de hulpverleningszone Zuid-West Limburg uit zeven brandweerposten. Naast de brandweer van Hasselt behoren ook de posten in Sint-Truiden, Heusden-Zolder, Beringen, Herk-de-Stad, Tessenderlo en Tongeren tot deze zone. In 2017 kwam er een achtste post in Borgloon bij, omdat de interventietijden in die regio niet gegarandeerd onder de tien minuten zaten. Hulpverleningszone Zuid-West Limburg is de grootste Limburgse hulpverleningszone naast Brandweerzone Oost-Limburg en Hulpverleningszone Noord-Limburg, met iets meer dan 386.000 inwoners of 44 procent van de Limburgers.

De bouwwerken aan Campus H startten in maart 2016, met de ontbossing en sanering van het bouwterrein. In mei 2016 ging de eerste schop de grond in. Voor het ontwerp zat het ontwerpteam van dbv architecten (Hasselt) veel samen met de brandweerlieden. De richtlijn uit 1969 met tips waaraan een brandweerkazerne moest voldoen, was helaas achterhaald. Dankzij die vele gesprekken tussen ontwerpers en de brandweer volgt de inrichting van het gebouw de workflow van een brandweerinventie, want die moet zo snel mogelijk van start kunnen gaan.

Alle diensten die snel moeten kunnen uitrukken, zijn gevestigd op de begane grond, in de stelplaatsen en garages. Ook het onderhoud van de voertuigen gebeurt daar, zodat al het rollend materiaal te allen tijde paraat staat. Naast de brandweerwagens bevinden zich daar ook de containers met storm-, duik- of stutmateriaal naast eentje voor de decontaminatie bij grote branden. Hierdoor bevatten de twee 'benen' van het U-vormige gebouw 64 poorten.

In de decontaminatiecontainer – kortwerk deco-container – kunnen de brandweerlui zich omkleden, zodat ze niet met hun gecontamineerde interventiekledij terug naar de kazerne moeten. Deze en andere containers worden met een vrachtwagen vanuit de zonale stelplaatsen naar een interventie gebracht. Verder vind je in die stelplaatsen ook het kle-

Op de eerste verdieping bevinden zich vergaderzalen en het verblijf van de permanentie in de kazerne. De tweede verdieping bevat 24 rustruimten voor 's nachts. Daarnaast zijn er ook sportfaciliteiten voor brandweer en lokale politie.

dingmagazijn, een plek om zandzakken te vullen en een lokaal waarin oefeningen in rook worden gedaan.

Het spreekt voor zich dat een gebouw van de veiligheidsdiensten nog specifieke vereisten heeft zoals elektronische toegangscontrole, een intern communicatiesysteem, kleed- en wasplaatsen en onderhoudsruimten. Natuurlijk mag de glijpaal niet ontbreken. Ook is er een noodstroominstallatie zodat de hulpdiensten onder alle omstandigheden voortdurend bereikbaar en functioneel zijn.

Voor de hulpverleningszone blijven ongeveer zeventien brandweerlui de klok rond in het gebouw. Overdag, als de technische diensten en administratie aan het werk zijn, loopt de aanwezigheid op tot vijftig. In geval van een interventie kan dit nog aangevuld worden met vrijwilligers. In totaal werken in dit gebouw dagelijks een 200-tal mensen.

Bij het ontwerp is ook aan duurzaamheid gedacht, met groendaken, zonnepanelen, een warmtekrachtkoppeling, om de gerecycleerde warmte uit het gebouw om te zetten naar extra elektriciteit, en een groot reservoir voor het regenwater. Dit reservoir gebruikt de brandweer onder meer om het bluswater in de voertuigen bij te vullen.

Op 27 juni 2018 draaide de dagploeg zijn laatste shift in de oude kazerne aan de Willekensmolenstraat en startte de nachtploeg in de gloednieuwe kazerne aan de Zwarte-Brugstraat. Sinds vorige zomer zijn ook de Limburgse noodcentrales van de diensten 100 en 101 (112) verhuisd.

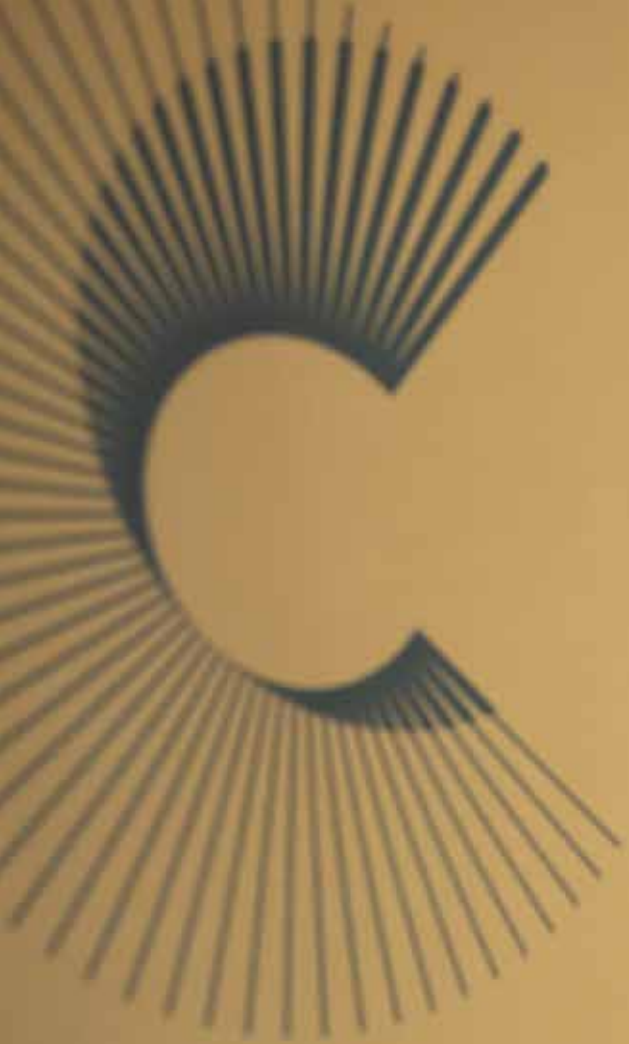
Want voor de Hasseltse burgemeester Steven Vandeput is de veiligheid van de burgers de allerbelangrijkste taak van de overheid. 'Als burgemeester van de Limburgse provinciehoofdstad zie ik nog elke dag het belang van goed georganiseerde en ondersteunende veiligheidsdiensten. De brandweer is een cruciale schakel binnen die veiligheidsdiensten. Zij moeten daarom in optimale omstandigheden kunnen opereren. Onze veiligheids-campus biedt een moderne omkadering die nodig is om de hedendaagse uitdagingen aan te gaan. De fysieke nabijheid van de politiediensten is daarbij een extra pluspunt. Samen kunnen we zo optimaal werken aan een veilige samenleving.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

De vier bovenste etages huisvesten de administratieve diensten. Op de derde is dat de administratie van hulpcentrum en noodcentrale en op de vierde dat van de hulpverleningszone. Op de vijfde zit de meldkamer van 112 en 101 terwijl de zesde verdieping een technische ruimte bevat.

the
Circular
Kickstart

circular startup

Circulair aankopen heeft een grote impact

Voor **Mieke Pieters** is het aankoopbeleid van overheidsorganisaties een van de belangrijkste hefboomen om hun doelstellingen voor duurzaamheid te realiseren. En door circulair aan te kopen dagen ze de markt uit. 'Als alle besturen hetzelfde signaal geven aan producenten, als ze allemaal dezelfde wensen en eisen formuleren, hebben ze een grote impact op de markt.'

‘Circulaire economie wordt een nieuwe pijler, naast de ecologische en de sociale. Vroeger werd circulair meegenomen onder ecologisch, onder afval en materialenefficiëntie, nu is het een echte pijler.’

‘Als een bestuur tegen 2040 CO₂-neutraal wil zijn, dan kan het dat via zijn aankoopbeleid helpen realiseren. Hetzelfde geldt als het de sociale economie meer kansen wil geven of de circulaire economie wil stimuleren. Aankoopbeleid kan een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van de eigen doelstellingen. Tegelijkertijd kan het de markt en de productontwikkeling in de gewenste richting duwen. Bijna de helft van het overheidsbudget gaat naar aankoop, het gaat dus over grote bedragen die de markt kunnen sturen.’ Dat zegt Mieke Pieters, oprichter van The Global Picture dat bedrijven en overheidsorganisaties helpt om circulaire, duurzame offertes in de markt te zetten en dus een positieve impact te creëren via hun aankoopbeleid.

Zie je een beweging in de richting van circulair aankopen?

‘Overheden zijn voortrekkers. Ze waren de eerste klanten van duurzame producten, van elektrische auto’s, van zonnepanelen. Nu zijn ze de eerste klanten van circulaire werkplekken, van circulaire ICT- of verlichtingsoplossingen, ze dagen de markt uit op het vlak van circulaire cateringoplossingen. Vlaanderen is daarin echt innovatief. Ik heb de voorbije twee jaar het traject van de Green Deal Circulair Aankopen inhoudelijk begeleid. We maken nu het eindrapport. Meer dan de helft van de deelnemers waren overheidsorganisaties. Dat is echt pionierswerk.’

Circulaire economie en circulair aankopen zijn relatief nieuwe thema's. Hoe heb je ze de voorbije jaren zien groeien?

‘Ik heb tien jaar voor de stad Gent gewerkt. Ik begon in 2006 met het promoten van maatschappelijk verantwoord ondernemen of MVO bij het Gentse bedrijfsleven. Zo kwam ik terecht in de multidisciplinaire werkgroep duurzaam aankopen van de stad. Die boog zich over het verduurzamen van het stedelijke aankoopbeleid en wilde via overheidsopdrachten de markt sturen. Een grote overheidsorganisatie zet opdrachten van vele honderdduizenden euro in de markt, die impact is veel groter dan het vrijblijvend werken aan MVO. Duurzaam aankopen en duurzame economie staan dus al langer op de agenda, zeker van grote steden. De nadruk ligt op leefmilieu, CO₂-uitstoot, energie-efficiëntie, afval, sociale economie enzovoort. De circulaire economie voegt er nog een dimensie aan toe, namelijk het zo lang mogelijk valoriseren van grondstoffen die schaarser en schaarser worden. Vlaanderen Circulair is een onmisbare katalysator om dat op de agenda te zetten. Het biedt inzicht, geeft toegang tot kennis en netwerken, maakt het mogelijk projecten op te zetten op regionaal niveau. Zonder de initiatieven van Vlaanderen Circulair zouden zelfs de grotere steden het thema nog niet opnemen.’

Blijft het voorlopig beperkt tot de grotere steden?

‘De centrumsteden hebben natuurlijk beleidsmedewerkers die zich in circulair aankopen kunnen verdiepen. Kleinere gemeenten hebben die capaciteit niet. Maar grote steden effenen het pad voor de kleinere. Ik begeleid enkele netwerken voor het opzetten van duurzame aankooptrajecten, bijvoorbeeld de regio Aalst-Dendermonde, de regio Midwest, de regio Brugge. Alle gemeenten, ook de kleinere, hebben een stem in die trajecten. Ze creëren mee de strategie en kunnen die dan vertalen in hun overheidsopdrachten en bestekken.’

Dat is een fantastische dynamiek. Als alle besturen in hun aankoopdossiers dezelfde doelstellingen nastreven, dan is dat een krachtig signaal aan de markt. Aan wie een bedrijf ook wil leveren, iedereen heeft dezelfde eisen en wensen. Samen kunnen gemeenten een impact hebben, samen staan ze sterk. Ook kleine besturen zijn dus zeer belangrijk.'

Wat houdt die aankoopstrategie in?

'We vertrekken van de bestuursakkoorden en de doelstellingen van de besturen, dat is belangrijk om politieke gedragenheid te hebben. Dan zoeken we het gemeenschappelijke in al die documenten. In de strategie staan altijd doelstellingen over sociale economie, over klimaat, maar ook circulaire doelstellingen. En dat is nieuw. Circulaire economie wordt een nieuwe pijler, naast de ecologische en de sociale. Vroeger werd circulair meegenomen onder ecologisch, onder afval en materialenefficiëntie, nu is het een echte pijler.'

Wie zit in die regionale netwerken aan de tafel?

'Meestal experts uit de administratie. De politiek verantwoordelijken zijn wel aanwezig in de strategische workshops, ze moeten van bij het begin mee in het traject.'

Waarover gaan die circulaire doelstellingen?

'Over heel concrete dingen. Hoe zullen we producten langer gebruiken? Want het verlengen van de levensduur van alles wat je al gebruikt in de organisatie is natuurlijk de beste circulaire strategie. Dan heb je minder snel nieuwe producten en dus nieuwe grondstoffen nodig. Eigenlijk is de circulaire economie zeer pragmatisch. Het gaat over investeren in kwaliteit, weg van de wegwerpmaatschappij. Het gaat ook over optimaal onderhoud en herstel om de levensduur te verlengen. Dat zijn eenvoudige reflexen: kwaliteit, onderhoud, herstel. We kunnen het eigenaarschap van producten ook bij de producent laten. We betalen dan een gebruikersvergoeding, de producent is verantwoordelijk voor het onderhoud en de eventuele vervanging, en heeft er alle belang bij om de beste kwaliteit te bieden. Misschien moeten we producten ook delen. Al die schijnbaar kleine, pragmatische huis-tuin-en-keukenreflexen veranderen de manier van aankopen revolutionair. Aankoopdiensten vragen in hun bestekken nu ook aan leveranciers wat er met de producten gebeurt als de organisatie ze niet meer nodig heeft, misschien pas over vijftien jaar. Ze willen nu al transparantie over de volgende loops.'

Kijken ze ook naar voren: waar komen de producten vandaan, welke grondstoffen zitten erin, hoe en door wie zijn ze gemaakt?

'Dat is veel moeilijker. Die vragen zijn zeer belangrijk voor producenten, die daar meer en meer transparantie over

moeten brengen. Bij werkkledij bijvoorbeeld of bij bouwmaterialen, ICT en merchandising-spullen wordt gevraagd naar de arbeidsomstandigheden van de mensen die de dingen maken. Sociale duurzaamheid speelt dus zeker al een rol, maar aankoopdiensten vragen nog niet waar de grondstoffen vandaan komen. Dat is zeer complex, zelfs de producenten zelf kunnen er nog maar moeilijk transparantie over geven. Er wordt wel gevraagd naar de technische eigenschappen van producten. Bijvoorbeeld: is dit bureau van FSC-gelabeld hout gemaakt? Labels en certificaten geven toch wat zicht op de keten, op het produceren van het product, de materialen die erin zitten, op het ontwerp. Want circulair begint natuurlijk bij het ontwerp van het product. Is deze stoel gemaakt om op het einde van het gebruik volledig te ontmantelen en in homogene stromen op te splitsen, zodat we de onderdelen makkelijk opnieuw kunnen gebruiken of bijvoorbeeld kunnen smelten voor hergebruik? We staan nu zo ver dat aankoopdiensten willen weten hoe iets ontworpen is, uit welke materialen het bestaat, of er gerecycleerde materialen in zitten, of er geen toxische materialen in zitten, waar en wie het geproduceerd heeft, hoe het verpakt is, op welke manier het wordt geleverd, hoe lang het zal meegaan, hoe het zit met onderhoud, hoe het teruggenomen wordt en wat er daarna mee gebeurt. Het spreekt vanzelf dat dit een grote impact heeft op de markt. Overheidsopdrachten zijn goed voor een vijfde van onze economie, dat is een gigantische kracht om de markt te veranderen. Als iedereen dezelfde strategie nastreeft, dan zal er een enorme verschuiving komen.'

The Circular Hub

Mieke Pieters is ook de drijvende kracht achter The Circular Hub, waarmee ze bedrijven wil helpen om circulair te ondernemen en circulaire oplossingen te zoeken voor de vraag van aankopers. Ze is in een project van Vlaanderen Circulair gestapt, de Circulaire Kickstart, om startende ondernemers te ondersteunen bij het ontwikkelen van circulaire businessmodellen. Onder het motto: starten vandaag is circulair starten.

‘Overheidsopdrachten zijn goed voor een vijfde van onze economie, dat is een gigantische kracht om de markt te veranderen. Als iedereen dezelfde strategie nastreeft, dan zal er een enorme verschuiving komen.’

Hoe breng je circulair aankopen binnen in een organisatie?

‘Je moet draagvlak creëren bij de politiek – door de strategie te enten op hun doelstellingen –, bij het management en de collega’s. Iedereen moet mee om een nieuw doel te bereiken, want strategie zonder draagvlak is uiteindelijk maar een poster aan de muur. In die optiek is circulair aankopen ook een beetje veranderingsmanagement. Je kunt je afvragen welke competenties een aankoper moet hebben: een strategie helpen ontwikkelen, draagvlak creëren, mee zijn met de principes van het veranderingsmanagement, goede bestekken kunnen schrijven en de markt goed kennen. Dat is veel voor één type professional. Daarom is het nodig samen te werken in een werkgroep duurzaam aankopen met verschillende expertises: een verantwoordelijke voor communicatie, voor organisatieontwikkeling, voor sociale economie, een aankoper. Dat kan ook in een kleine gemeente. Er is heel veel

kennis beschikbaar over circulair aankopen, over strategieën en bestekken.’

Hoe kunnen gemeenten, behalve via hun aankoopbeleid, nog wegen op de transitie naar een circulaire economie?

‘Ze kunnen circulair ondernemerschap stimuleren door ondernemers in de gemeente ervan bewust te maken dat de economie van de 21ste eeuw circulair zal zijn. Ze kunnen die boodschap ook uitdragen naar handelaars en inwoners. Het onderwijs zou de basisprincipes van circulaire economie moeten bijbrengen: hoe zorg je ervoor dat er geen afval meer is, dat je dingen zo lang mogelijk gebruikt, dat je zorg draagt voor spullen? De hele gemeenschap moet mee in dat denk- en gedragspatroon van onze grootouders. Die bewustmaking moet lokaal gebeuren. Gemeenten kunnen een gigantische impact hebben.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Lokaal en circulair, werken aan de toekomst.

Wie goed kijkt, ziet overal circulaire doeners en denkers in actie. Sommige initiatieven zijn concreet, andere abstract of toekomstmuziek. Sommige zijn volop in ontwikkeling, andere kennen al een grootschalige toepassing. Ze bieden een nieuwe kijk op materialen, doorbreken een bepaald consumptiepatroon of stellen systeemveranderingen voor. In deze publicatie vind je een verhaal over de manier waarop de circulaire gemeente wordt of kan worden beleefd, vol voorbeelden, getuigenissen, ideeën en inspiratie. Ze schetsen de noodzaak van verandering, van een positieve en breed gedragen omslag die hier en nu kan beginnen.

Lokaal en circulair, werken aan de toekomst is een inspiratiegids, geen handboek. Een kompas, geen routekaart. Een kookboek, geen recept. Een belevenis, geen academische tekst. En het verhaal is nog lang niet af.

www.politeia.be

Dit boek stellen we voor op de inspiratiedag As-A-Service op 28 april in Sint-Niklaas. www.vvsg.be

Belangrijk bericht aan alle beleidsmakers, aankopers en duurzaamheidsambtenaren van de Vlaamse Steden en Gemeenten

Comfortabeler en duurzamer, zonder investeringskost? Het kàn!

Het recente en ambitieuze klimaatplan voor de lokale besturen van Minister Bart Somers, het Vlaamse Regeerakkoord, de klimaatdoelstellingen van Parijs, de Europese Green Deal, de verwachtingen van de burger... Vlaamse steden en gemeenten voelen zich meer en meer gesterkt om een andere, *duurzamere* koers te gaan varen.

Het goede nieuws is dat een bedrijf zoals **Signify**, leider in slimme verlichtingsoplossingen, hierbij kan helpen!

Wist u bijvoorbeeld dat:

- een omschakeling van conventionele binnenverlichting naar LED-verlichting **een besparing tot wel 70% van uw verlichtingsfactuur** kan opleveren?
- het connecteren van deze LED-verlichting uw gebouwen **slimmer en dus efficiënter** maken?
- u met de keuze voor Light as a Service (*Koop Licht, Geen Lampen!*) **volledig ontzorgd** wordt en **geen investeringskost** moet dragen voor een state-of-the-art lichtoplossing?

Anders gezegd: het is écht interessant om snel de overstap te maken naar geconnecteerde en duurzame verlichting.

Elsie Sierens, Burgemeester Destelbergen: "In 2030 willen wij een reductie van 40% op CO2. Met een Circular Lighting-oplossing voor onze bibliotheek worden we op een fantastische manier ontzorgd door licht als een dienst af te nemen."

Meer weten?
Schrijf u dan snel in voor de
As a Service-Inspiratiedag van VVSG
op dinsdag 28 april 2020
in Sint-Niklaas.
(zie www.vvsg.be/vormingen)

the meaning of light

Herbruikbare bekerv beter voor het milieu

Vanaf dit jaar is het verboden op evenementen drank te serveren in wegwerpbekers, blikjes of petflesjes. De Vlaamse Regering maakt een uitzondering als de organisator een systeem heeft waarmee hij negentig procent selectief kan inzamelen voor recycling. Voor lokale overheden geldt er wel een totaal verbod, de negentigprocentmaatregel is voor hen niet van toepassing. Om de organisatoren de nodige instrumenten te bieden voerde de OVAM een milieuvergelijking uit van herbruikbare en wegwerpbekers. We geven een overzicht van de belangrijkste vaststellingen.

BART LASY

Uit de studie van de OVAM blijkt dat vanuit milieuoogpunt een herbruikbare beker de voorkeur verdient boven een wegwerpbeker. Zo heeft een herbruikbare polypropyleenbeker na dertien consumpties de helft minder CO₂ uitgestoten dan dertien polypropyleenwegwerpbekers. Dat je snel een milieuvoordeel hebt met de herbruikbare beker, komt doordat het materiaal en het productieproces de grootste impact op het milieu hebben. Hoe vaker je een beker hergebruikt, hoe groter het milieuvoordeel. Daarom is het belangrijk om de herbruikbare beker dikwijls genoeg te hergebruiken. Zo moeten we een herbruikbare polypropyleenbeker minstens tien keer gebruiken om milieuvriendelijker te zijn dan de wegwerpvariant. In tegenstelling tot wat soms wordt beweerd, hebben transport en het wassen van de bekerv maar een kleine invloed op de totale milieupact.

Als we de milieupact van verschillende soorten wegwerpbekers onderling vergelijken, zien we ook verschillen. Die hebben dan vooral te maken met het gebruik van het gerecycleerde materiaal bij de productie van die wegwerpbeker en met het gewicht. Een petflesje scoort het slechtst in deze vergelijking.

Beperkte recyclingmogelijkheden

Uit de studie blijkt dat de negentigprocentmaatregel de milieupact maar in beperkte mate beïnvloedt. Zo vermindert de milieupact als we van vijftig naar negentig procent selectieve inzameling voor recycling gaan, met maar tien procent. De recycling van wegwerpbekers compenseert maar in beperkte mate de grotere milieupact van de productie van nieuwe bekerv. Daarnaast kunnen we ons de vraag stellen of de cirkel daarmee volledig gesloten is. Het is niet mogelijk om van de ingezamelde polypropyleenbekerv weer

polypropyleenbekers te maken, dus dienen ze momenteel alleen maar als grondstof voor laagwaardige toepassingen. Voor de andere soorten wegwerpbekers bestaat er nu zelfs nog geen sorteer- of recyclageoplossing in België. Het is dus geen circulair verhaal.

Verborgen impact op milieu

Bij evenementen op het openbaar domein is het moeilijker om de wegwerpbekers achteraf op te ruimen. Als een deel van de wegwerpbekers op de grond achterblijft, dan leidt dit ongetwijfeld tot extra opruimkosten voor de gemeente, plus een milieu-impact. Deze maatschappelijke kosten vielen niet binnen het bestek van de studie, maar ze kunnen wel grote gevolgen hebben op het eindresultaat van de vergelijking. Ook de milieu-impact van de bekers die niet worden ingezameld, is niet opgenomen in de berekening van de milieueffecten.

Herbruikbare bekers scoren dus duidelijk beter op milieuvlak dan wegwerp. Lokale besturen geven het goede voorbeeld als ze alleen met herbruikbare bekers werken, maar ze moeten er wel op letten dat ze ze zoveel mogelijk hergebruiken voor een maximale milieuwinst. Gebruik dezelfde bekers dus op zoveel mogelijk evenementen en vraag een voldoende hoge waarborg, zodat het uitvalpercentage beperkt is. ■

LOES WEEMAELS IS VVSG-PROJECTMEDEWERKER VERPAKKINGSAFVAL

Op www.groenevent.be staan naast de milieuscan van de OVAM ook een stappenplan, informatiefiches, een kostensimulatie en een vernieuwde praktische handleiding om organisatoren te helpen bij het gebruik van herbruikbare bekers.

Wenst u als bedrijf of organisatie uw producten of diensten voor te stellen aan alle Vlaamse lokale besturen?

Dan is het maandblad **Lokaal** het ideale medium.

Direct en doeltreffend!

Voor meer informatie en tarieven

Peter De Vester
03 326 18 92
peter@moizo.be

moizo
beresterk in communicatiewerk

www.moizo.be

ecofest
Milieubeheer op events

Op zoek naar duurzame producten en diensten voor evenementen in uw gemeente of stad? Check dan www.ecofest.be/leveranciers.

Op zoek naar een praktische en propere aanpak? Bel naar 0473/682 680 of stuur een mailtje naar info@ecofest.be.

De vervoerregio's op kruissnelheid

Sinds het gemeentelijk ondersteuningsplatform vorige zomer uit de startblokken schoot, heeft het al bakens verzet. De mobibaden dit voorjaar betekenden voor vele lokale bestuurders een ware onderdompeling in basisbereikbaarheid met onder meer acht inspiratievideo's. Ondertussen heeft het ondersteuningsplatform al veel vervoerregioraden bijgewoond, verschillende stakeholders ontmoet en meegeschreven aan het verzameldecreet.

De 300 Vlaamse gemeenten in de vijftien vervoerregio's sleutelen op dit moment aan de nieuwe openbaarvervoerplannen, met het kernnet en het aanvullend net als lokale sokkel. Door de trajecten te hertekenen en de kernnetlijnen recht te trekken wordt het mogelijk de reistijd te verlagen en de frequentie van het openbaar vervoer te verhogen. Door het gebruik van combimobiliteit wordt elk traject korter, waardoor er ook minder kans is op onvoorziene omstandigheden. Dit moet het openbaar vervoer aantrekkelijker en betrouwbaarder maken, en dus meteen toegankelijker voor iedereen. Buitenlandse voorbeelden tonen aan dat frequentie verhogen en reistijd verkorten het reizigersaantal substantieel doet toenemen. Bij onze noorderburen steeg het aantal reizigers hierdoor elk jaar met meer dan vijf procent.

Wie hoge frequentie en lage reistijd zegt, zegt performante doorstroming. Een voorbeeld hiervan vormen de zogenaamde wachtverzachters: we laten onderzoeken wat het effect is van groene aftelklokken op congestiegevoelige kruispunten in combinatie met een halvering van de ontruimingstijd, de tijd dat het voor iedereen in alle richtingen rood is en alleen wie al aan het oversteken was, het kruispunt nog moet verlaten. Op zo'n kruispunt kan een voetganger bij de oversteekplaats zien hoe lang het licht nog op groen blijft. Uit eerdere proefprojecten blijkt dat dit de roodlichtnegatie sterk doet dalen, zodat de ontruimingstijd kan worden gehalveerd. Volgens berekeningen zou dit kunnen oplopen tot 17 procent extra capaciteit op het kruispunt.

Ook startoranje is zo'n voorbeeld. Onderzoek toont aan dat automobilisten sneller in beweging komen als een oranje verkeerslicht aangeeft dat het licht op groen gaat springen. Ook dat maakt de doorstroming vlotter.

Als de vervoerregio's de wachtverzachters en oranje-voorgroen in een netwerklogica van kruispunten integreren, scheelt dat een pak voor de doorstroming.

Buitenlandse voorbeelden tonen aan dat frequentie verhogen en reistijd verkorten het reizigersaantal substantieel doet toenemen. Bij onze noorderburen steeg het aantal reizigers hierdoor elk jaar met meer dan vijf procent.

Grenzeloze vervoerregiowerking

Momenteel doet elke vervoerregio zijn uiterste best om binnen de eigen streek de 'mayonaise te doen pakken'. De volgende stap is dan natuurlijk ook de grenzen te overstijgen, niet alleen die van de vijftien vervoerregio's, maar ook de gewestgrenzen of zelfs de landsgrenzen. Dat doet de mobiliteit zelf immers ook. De hamvraag luidt hoe we de technologische vernieuwingen binnen mobiliteit en logistiek zo snel mogelijk doorgang laten vinden, zodat de bereikbaarheid binnen Vlaanderen verbetert, samen met de ecologische impact van de mobiliteit.

Hiervoor hebben we ten eerste slimme, robuuste, veilige en milieuvriendelijke vervoernetwerken nodig, die intrinsiek

veilig zijn maar tegelijk ook slim en veerkrachtig, zodat ze zich kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden, en goed ingepast in de omgeving.

Daarnaast moet het vervoersysteem multimodaal geïntegreerd zijn. Hiervoor heb je mobipunten nodig, knooppunten binnen een netwerk van verschillende vervoermiddelen die vooral in tijd goed op elkaar zijn afgestemd en georganiseerd. Alleen zo kom je tot een goede combimobiliteit. Voor een goede vervoerafwikkeling hebben we zeker ook gedragsverandering nodig van veel mensen. Hoe motiveer je de Vlaming tot duurzaam en veilig verplaatsings- en vervoersgedrag? Hiervoor wil de Vlaamse overheid niet alleen de ruimte anders organiseren zodat ze duurzame mobiliteit en logistiek ondersteunt, maar mikt ze ook op maatregelen die zowel verleiden, motiveren als prikkelen.

Vervolgens kan de mobiliteit efficiënter worden dankzij innovatie. Om de bereikbaarheid binnen Vlaanderen te verhogen en de ecologische impact van mobiliteit en logistiek te doen dalen, hebben we innovaties nodig die ons een stap dichterbij brengen bij het bereiken van de beleidsdoelstellingen. Hiervoor kan de overheid in regelvrije zones voorzien, waar technologische vernieuwingen en nieuwe businessmodellen in snel tempo getest kunnen worden voordat ze overal doorgang vinden.

Last but not least is er samenwerking nodig. Een gedeelde toekomstvisie komt er niet zonder een cultuur van actieve samenwerking, de durf om voor vernieuwing te kiezen en uit experimenten te leren, maar ook de kunst om de eigen kortetermijnbelangen te overstijgen. Voor deze mentale shift zijn ook aangepaste governance-modellen nodig, waarbij verschillende overheden, organisaties en privébe-

Participatietool raadsleden

Samen met Tree company ontwikkelde de VVSG per vervoerregio een participatietool voor alle raadsleden. Je leest het goed. De VVSG biedt elke vervoerregio een online participatietool aan waarbij hij autonoom kiest wanneer en hoe hij deze zal gebruiken. Bovendien biedt de tool de gemeenteraadsleden ook informatie in de vorm van een tijdslijn met alle belangrijke besluiten en kunnen de raadsleden er interactief zelf opmerkingen op inbrengen. Na elke participatieronde krijgt de vervoerregio een rapport over de bevindingen. Het doel is immers de raadsleden te informeren en ze individueel te consulteren. De vervoerregio kan deze tools zelf vrijblijvend beheren en inzetten om raadsleden aan te spreken. Elke regio krijgt zestien uur praktische ondersteuning bij het gebruik van deze tools, het verwerken van de data en het online plaatsen van de vragenlijst.

Jo Steyaert: jo@treecompany.be of Bert Hendrickx: bert@treecompany.be

drijven samenwerken. De dagelijkse verplaatsingen van burgers en van goederen spelen zich niet af binnen de grenzen van één gemeente maar binnen een ruimer regionaal gebied. Een efficiënte omgang met de mobiliteitsproblemen overstijgt noodzakelijkerwijs het lokale niveau. Samenwerking op niveau van de vervoersregio's biedt hierbij de meeste perspectieven.

Naadloze overgangen

Geconnecteerde mobiliteit en (deels) autonome vervoermiddelen zullen met elkaar en met de infrastructuur communiceren. Dit leidt tot een vlotte combimobiliteit, waarbij het beschikbare vervoersaanbod optimaal wordt benut. Voor gedeelde mobiliteit en gepersonaliseerde mobiliteitsdiensten zijn naadloze overgangen cruciaal. Reizigers worden in real time geïnformeerd over het beschikbare vervoersaanbod en de toestand van de netwerken. In plaats van zelf te investeren in vervoermiddelen kopen ze mobiliteitsdiensten in. Globaal zal de mobiliteit in de toekomst vorm krijgen door gepersonaliseerde mobiliteitsoplossingen met het openbaar vervoer als ruggengraat door middel van een hoogwaardig kernnet. Samenwerking tussen publieke en private partijen zal intenser worden. Het sluitstuk zal een vraaggerichte prijsbepaling van de mobiliteit zijn die de capaciteit beter benut en bestaande of nieuwe infrastructuur gericht gebruikt. ■

MATHIEU COCKHUYT IS VVSG-STAFMEDEWERKER VERVOERREGIOWERKING

Wat te doen met onze kastelen, kloosters en

De kerken, kastelen, kloosters, pacht-hoeves en kazernes in Vlaanderen hebben het moeilijk. Om te vermijden dat de historische gebouwen leeg blijven staan en (verder) verkommeren zoeken steden en gemeenten koortsachtig naar een zinvolle herbestemming. Maar de vele regels, de diverse betrokken administraties en de vaak immense restauratiekosten maken een herbestemmingstraject vaak erg lastig. Via de Vlaamse Erfgoedkluis, het investeringsmerk voor de herontwikkeling van erfgoedsites, heeft PMV niet alleen de knowhow om die complexe processen in goede banen te leiden, ze biedt bovenal financiering voor een rendabel langetermijntraject.

Het Sterckshof in Deurne is een tot de verbeelding sprekende reconstructie van het kasteel dat er vanaf 1524 werd gebouwd door koopman-bankier-raadsman Gerard Sterck, maar dat later tot verval kwam. Het is sinds 1994 beschermd als monument. Samen met de omgrachting en de gronden binnen de gracht is het ook een beschermd stadsgezicht. De provincie, eigenaar van het kasteel, is al meer dan zes jaar op zoek naar een koper die aan het – vandaag lege – pand een nuttige bestemming kan geven. Die zoektocht liep tot dusver niet van een leien dakje. De oorspronkelijke vraagprijs (5 miljoen euro) werd verlaagd naar 4,25 miljoen euro en zelfs een subsidie van zo'n 2 miljoen euro kon niemand bekoren.

Regisseur

Hoe een koper te vinden die het lege pand een nieuwe toekomst kan geven? “De ligging, de grootte, de status en de bekendheid geven het pand een uitzonderlijk karakter, wat een zéér specifieke aanpak vergt”, weet Erwin Vrijens, hoofd Vastgoed bij PMV. De provincie doet daarom een beroep op PMV om de verdere restauratie, herwaardering en herbestemming in goede banen te leiden én om een financieel rendabele exploitatie mogelijk te maken. “We hebben in dat dossier de rol van proces- en projectregisseur, adviseur van de provincie én van de potentiële investeerder. We stelden een plan van aanpak op waarin we diverse scenario's m.b.t. de ruimtelijk-architecturale, maatschappelijk-sociale, financieel-economische en juridische aspecten onderzoeken in overleg met alle stakeholders. Een erfpachtformule is één van de financieringsmogelijkheden: wij kopen dan het kasteel, om het vervolgens in erfpacht te geven.” Hierdoor hoeft de ondernemer de grote aankoop en investeringskost niet zelf te doen en kan hij aldus sneller een rendabel businessplan uitwerken.

“Dé uitdaging is om een actuele duurzame bestemming mét marktpotentieel te geven aan zowel landschappelijk als monumentaal beschermd erfgoed waar alle betrokken (overheids)instanties zich achter kunnen scharen.”

Erwin Vrijens, hoofd Vastgoed bij PMV

kazernes?

Pachthoeve

Ook de Stad Vilvoorde schakelde PMV in, bij de herbestemming van de Pachthoeve. De hoeve, opgetrokken op het einde van de 19e eeuw en gelegen in het 50 ha grote domein 3 Fontein, is niet alleen bouwkundig erfgoed maar bevindt zich bovendien in een cultuurhistorisch landschap. De Pachthoeve wordt vandaag gebruikt als werkplaats voor de groendienst en als lokaal voor de jeugdbeweging. Een huurder woont op het gelijkvloers. “Met de hulp van PMV willen we komen tot een kwalitatieve en economisch verantwoorde activering. We zoeken een ondernemer die er iets moois van wil maken en we rekenen op PMV om de economische leefbaarheid van het project te verzekeren door, bijvoorbeeld, een kapitaalparticipatie of een lening. Met PMV hebben we bovendien een integere partner die erover waakt dat alle wettelijke regels en marktvoorwaarden in acht worden genomen”, aldus de stad.

Eigenaarschap

Het ‘eigenaarschap’ is een belangrijk issue bij een actieve herontwikkeling van een waardevol historisch pand, zeker wanneer een herbestemming enkel mogelijk is na renovatie, commerciële invulling én subsidiëring. Het is waarom eigenaars het pand soms aan PMV overdragen zodat er kan worden gestart met de herontwikkeling en commercialisatie. Met zo’n overdracht is de kous niet af. Verschillende stakeholders zien vaak nauwkeurig toe op het verdere proces: o.a. gemeentelijke diensten, het Departement Omgeving, het Agentschap Natuur & Bos en het Agentschap Onroerend Erfgoed zijn niet zelden betrokken partijen bij de toekomst van een kasteel met een domein erbij. “Wij hebben heel wat ervaring als go-between tussen de private en publieke sector om de

belangen van iedereen te definiëren, te verzoenen en vast te leggen. Dat we ook als co-investeerder bovendien in staat zijn om zelf risicokapitaal te verschaffen voor het project, vergroot de kansen op succes”, aldus Erwin Vrijens.

Visie ontwikkelen

Dé uitdaging bij het kasteel en andere dossiers is om een actuele bestemming te geven – volgens de hedendaagse normen – aan zowel landschappelijk als monumentaal beschermd erfgoed waarin alle betrokken (overheids)-instanties zich achter kunnen scharen. “Het komt erop aan een visie te ontwikkelen die een antwoord biedt aan de eisen en randvoorwaarden van deze partijen”, aldus Erwin Vrijens. Zo’n visie ontwikkelen en vervolgens een masterplan op papier zetten, vergt een expertise die voor de meeste lokale besturen een hele uitdaging is.

De knowhow van een partner als PMV is niet zelden een noodzaak voor een succesvol parcours. “Enkel door een goede samenwerking met alle partners, kan zo’n herbestemmingsproject veel meer worden dan de louter invulling van een historische locatie”, aldus Vrijens. ■

Hulp nodig bij erfgoedprojecten? Neem contact op met Erwin Vrijens, hoofd Vastgoed bij PMV, erwin.vrijens@pmv.eu

Gezondheidstoets voor ruimtelijke plannen

Het lokaal gezondheidsoverleg Leieland heeft een gezondheidstoets ontwikkeld in samenwerking met de intercommunale Leiedal. De zes indicatoren van de toets worden meegenomen bij plannen voor publieke ruimte en dus ook bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen door Leiedal. Een RUP wordt op die manier kritisch beoordeeld op gezondheidscriteria en het Logo hangt er niet-bindende maar sterk aangeraden suggesties aan vast over hoe het beter kan. Het RUP Treurniet in de Harelbeekse deelgemeente Bavikhove is een van de eerste die tegen het licht van de gezondheidstoets worden gehouden.

Naast genetische factoren en persoonlijke keuzes heeft de omgeving een grote invloed op de gezondheid. Lokale besturen hebben via hun ruimtelijke uitvoeringsplannen een aanzienlijke impact op de leefomgeving van hun inwoners. Het lijkt dan ook logisch gezondheidsaspecten mee te nemen in dat beleid. 'Een lokaal gezondheidsoverleg is vooral bekend voor zijn sensibiliserende campagnes voor gezondheidsbevordering en ziektepreventie,' zegt Nele Bouckaert, medisch milieudeskundige van Logo Leieland. 'Maar om inwoners hun gedrag te doen aanpassen zijn natuurlijk ook omgevingsinterventies zeer nuttig. Logo Leieland is een huispartner van

de intercommunale Leiedal die veel met publieke ruimte en ruimtelijke ontwikkelingen werkt. Gezondheid werd wel al meegenomen in dat proces maar er was geen vast beoordelingskader. Met de gezondheidstoets is dat er nu wel voor ruimtelijke uitvoeringsplannen.'

Zes indicatoren

Het instrument bestaat uit zes gezondheidsindicatoren: walkability, luchtkwaliteit, mobiliteit, gezond leefmilieu, geluid en klimaat. Walkability verdient een woordje uitleg. Met de indicator wordt nagegaan in welke mate een site of gebied goed bewandelbaar is. Een hoge walkability zet aan tot

stappen, wat uiteraard goed is voor de gezondheid. En als er meer gestapt wordt, is de luchtkwaliteit beter, is er minder geluidshinder door auto's, zijn er lagere bloeddrukwaarden, wordt de lokale economie sterker... Nele Bouckaert: 'Om te kijken hoe een site of een gebied scoort op de zes indicatoren maken we gebruik van beschikbare cijfers, kaarten en onderzoeken. Om walkability te beoordelen bijvoorbeeld heeft het Vlaams Instituut Gezond Leven een tool ontwik-

Nele Bouckaert:

'Om inwoners hun gedrag te doen aanpassen zijn omgevingsinterventies zeer nuttig.'

Het vraagt goede samenwerking tussen intercommunale en Logo om de gezondheidssuggesties te vertalen naar 'harde' voorstellen in het RUP. Ze leggen de twee instrumenten naast elkaar en bekijken samen met het lokale bestuur de beste manier van werken.

keld voor de aspecten functiemix, woondichtheid en stratenconnectiviteit. Voor luchtkwaliteit beschikken we over de Europese en de WHO-normen en over de VMM-kaarten. Voor leefmilieu zijn er de groennormen, voor klimaat de gegevens over droogte- en hittedagen, over hittestress, over verharding en wateroverlast. Voor elk van de indicatoren kijken we hoe het plangebied van het RUP ervoor staat en

we doen suggesties voor verbetering. Speciale aandacht is er voor kwetsbare doelgroepen: jongeren tot vijftien, ouderen van meer dan 65 jaar en inwoners met een laag inkomen.'

Elkaar versterken

In een RUP is er sowieso aandacht voor de publieke ruimte, groen en blauw, ontmoetingsruimte, luchtkwaliteit, biodiversiteit. Wat biedt een

gezondheidstoets dan extra? 'De twee instrumenten versterken elkaar,' verduidelijkt Jelle Scheerlinck, milieudeskundige van de intercommunale Leiedal. 'De gezondheidstoets kijkt specifieker naar het aspect gezondheid. Er is een meer diepgaande analyse mogelijk dan bij de effectenbeoordeling en zo komen we tot nieuwe inzichten. We kunnen het gezondheidsperspectief nog sterker laten inkantelen in

David Vandekerckhove:
'De gezondheidstoets biedt een extra kans om onze RUP's zo goed mogelijk te maken en sluit aan bij ons meerjarenplan dat aan de SDG's is opgehangen.'

Jelle Scheerlinck:

'Door de meer diepgaande analyse kunnen we het gezondheidsperspectief nog sterker laten inkantelen en ambitieuzere voorstellen opnemen die normaal niet aan bod komen.'

het RUP en ambitieuzere voorstellen opnemen die normaal niet aan bod zouden komen. Van de andere kant is een RUP een sterke hefboom om een ruimtelijke ontwikkeling te sturen in de richting van meer aandacht voor gezondheid.' Dat neemt niet weg dat een RUP en de gezondheidstoets twee heel verschillende instrumenten zijn. Een uitvoeringsplan is vrij formeel: in het luik effectenbeoordeling worden de planopties beschreven en worden enkele effecten nauwkeurig berekend of beoordeeld. Een gezondheidstoets is vrijblijvender en kan veel meer beschrijvend en informatief werken. De toets schuift suggesties naar voren om knelpunten weg te werken of potenties te benutten, maar doet dit zonder er grote conclusies met betrekking tot het exacte effect aan vast te knopen en zonder verplichtingen op te leggen. Het vraagt dus een goede samenwerking tussen intercommunale en Logo om de gezondheidssuggesties te vertalen naar 'harde' voorstellen in het RUP. Ze leggen de twee instrumenten naast elkaar en bekijken samen met de stedenbouwkundige van het lokale bestuur de beste manier van werken. Nele Bouckaert: 'Wij kijken op projectniveau en kunnen bijvoorbeeld voorstellen om op een bepaalde plek een fietsenstalling in te planten. Dat kun je niet overnemen op het planniveau van een RUP, maar daarin kan wel staan dat elke onderneming in het plangebied een fietsenstalling voor x aantal fietsen moet hebben.'

Treurniet

Logo Leieland en Leiedal hebben de voorbije maanden de mogelijkheden van afstemming van de twee instrumenten verkend en zijn samen aan de

slag met enkele RUP's. Een ervan is het RUP Treurniet. De Harelbeekse schepen David Vandekerckhove (Groen) schetst de situatie: 'Het gaat over een site van vijf hectare aan de rand van de deelgemeente Bavikhove. Volgens de stedenbouwkundige voorschriften was op die plek slechts één grootschalig bedrijf toegelaten. Al vijf jaar is de site verlaten. De bereikbaarheid is best wel oké, in de onmiddellijke omgeving liggen een beperkt aantal woningen. Via een RUP willen we de site een nieuwe invulling geven. In plaats van een groot bedrijf willen we er een twintigtal laagdynamische kmo's huisvesten die niet al te veel verkeer genereren. Ik moet toegeven dat ik aanvankelijk wel wat afwachtend was: zou de toets niet te dwingend zijn? In de loop van het traject heb ik gemerkt dat er op een pragmatische manier met de suggesties wordt omgegaan en dat de methode inspirerend werkt.'

Voor elk van de zes gezondheidsindicatoren heeft het Logo de situatie op de site Treurniet geanalyseerd en suggesties gedaan voor de toekomstige ontwikkeling. De grote lijnen zijn: het ontwikkelen van een netwerk van trage wegen om de omrijfactor voor voetgangers en fietsers te verkleinen; ontharden door de aanleg van groene zones en het stimuleren van groengevels en groendaken. In de voorlopige plannen van het RUP zijn verschillende elementen terug te vinden. Jelle Scheerlinck: 'De Padebeek aan de rand van de site wordt weer opengemaakt. Naast de beek willen we een trage weg heropenen die was verdwenen maar nooit afgeschaft. De toegang tot de site zou worden verlegd, zodat de woningen in de buurt minder last hebben van aan- en afrijdend verkeer. De suggestie

van groendaken en gevels willen we als flankerende maatregel opnemen in de effectenbeoordeling.' Ook in de uitvoeringsfase van het RUP wil Nele Bouckaert nog verschillende voorstellen inbrengen: 'Op het niveau van een RUP kun je ingrepen zoals picknickbanken voor de werknemers van de KMO's of speelelementen voor de kinderen in de buurt niet verankeren. Dat zijn zaken die we ter sprake brengen eens het ontwerp van inrichting wordt opgemaakt.'

Overtuigend argument

Treurniet wordt een KMO-zone, maar uiteraard willen Logo Leieland en Leiedal de gezondheidstoets ook inbrengen in RUP's voor woongebieden. Nele Bouckaert is ervan overtuigd dat de toets extra argumenten kan aanbrengen voor beleidskeuzes. 'Bewoners of handelaars zijn bijvoorbeeld lang niet altijd gelukkig met het verminderen van het aantal parkeerplaatsen in een kern of met het bundelen ervan aan de rand. De positieve effecten op de gezondheid van iedereen kunnen de weerstand doen afnemen. Dit argument kan het college en de gemeenteraad ook helpen om moeilijke beslissingen te nemen en om meer ambitie te tonen tegenover private projectontwikkelaars.' Harelbeke is in ieder geval van plan om op de ingeslagen weg door te gaan. 'Leiedal maakt al onze RUP's op, de gezondheidstoets zal dus standaard deel uitmaken van die procedure. Hij biedt een extra kans om onze RUP's zo goed mogelijk te maken. En hij sluit perfect aan bij ons meerjarenplan dat aan de SDG's is opgehangen,' besluit schepen David Vandekerckhove. ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

ERICUZE

'Beste patiënt, voor je gezondheid zou bewegen echt goed zijn.' Een eenvoudige boodschap die artsen in theorie dagelijks kunnen uitspreken én het eerste duwtje in de rug van een gedragsverandering.

Bewegen op doktersadvies

Sinds 2017 kunnen huisartsen patiënten die te weinig bewegen of te lang stilzitten doorverwijzen naar een Bewegen Op Verwijzing-coach. Bijna 2000 huisartsen verwezen intussen minstens één patiënt door. Mét succes: uit onderzoek van UGent blijkt dat deelnemers minder zitten en meer bewegen.

Bewegen Op Verwijzing wil als project van het Vlaams Instituut Gezond Leven en ondersteund door de VVSG mensen meer doen bewegen op een laagdrempelige, persoonlijke manier. Om te weten of dit project slaagt in zijn opzet werd een analyse gemaakt van de gegevens uit de facturatie en de standaardverslagen voor de doorverwijzende huisdokters. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers was 51,7 jaar en per tien mensen waren er zeven vrouwen en drie mannen. Grote massa's bereikt Bewegen Op Verwijzing niet. 'Maar het effect is wel erg groot,' zegt de Rotselaarse sportfunctionaris Evi Willekens. 38,3% van de sporters kreeg een verhoogde tegenwoordiging en 69,5% van de deelnemers was werkloos. 'We bereiken inwoners die we in het gestructureerd beweegaanbod minder zien terugkomen: inwoners die het financieel moeilijker hebben, oudere vrouwen of inwoners met psychische moeilijkheden,' zegt Evi Willekens die dankzij het regelmatige contact met de coach van Bewegen Op Verwijzing inziet dat het laagdrempelig beweegaanbod in Rotselaar en de sportregio niet ruim is. 'Daarom zullen we beweegroutes opstellen.'

Bewust meer bewegen

Hoeveel mensen bewegen voor en na hun deelname aan Bewegen Op Ver-

wijzing konden de onderzoekers van de UGent ook vergelijken. Ze stelden vast dat de deelnemers minder zitten en meer bewegen na begeleiding van een Bewegen Op Verwijzing-coach. 'Waarschijnlijk hebben de coaches de deelnemers bewust gemaakt van de tijd die ze zittend doorbrengen,' zegt Iris Maes van UGent. 'Ze hebben hen ook geïnformeerd over de nefaste gevolgen van langdurig zitten. Vermoedelijk is de coach samen met de deelnemer op zoek gegaan naar mogelijkheden om de zittijd bewust te vervangen door meer beweging.'

Er is ook een toename in het aantal minuten wandelen, matige lichamelijke activiteit, zware fysieke activiteit en totale fysieke activiteit per week. Deelnemers stelden samen met hun coach een plan op om meer te bewegen. Dit plan was aangepast aan hun persoonlijke doelen en ingebed in hun dagelijkse leven. Bovendien volgde de coach dit ook op een motiverende manier op. Geen vingertje dat de hoogte in ging wanneer het niet lukte. Wel steun, tips en eventueel aanpassingen aan het beweegplan. Dat verklaart misschien de toename in het aantal minuten wandelen, matige lichamelijke activiteit, zware lichamelijke activiteit en totale fysieke activiteit per week. 'Het gaat niet enkel om prestaties,' zegt de 51-jarige deelnemer Paul Van Namen. 'Mijn

CURCUIZE

Vijf kernelementen

Het Zweedse model voor inactieve patiënten bestaat al bijna twintig jaar. Een schat aan ervaring dus, waaruit Vlaanderen veel kan leren. Het Zweedse model bevat vijf kernelementen: geschreven voorschrift, persoonsgerichte coaching, follow-up, een ondersteunend netwerk buiten de zorg en beweegrichtlijnen per pathologie op basis van wetenschappelijke bewijzen.

Deze kernelementen maken ook onderdeel uit van Bewegen Op Verwijzing in Vlaanderen. De huisarts geeft een geschreven verwijzing aan de patiënt. De patiënt krijgt coaching die echt op hem persoonlijk gericht is. Hierna is er een ruime mogelijkheid voor follow-up. Dit alles is ingebed in een intersectoraal netwerk met een brug tussen lokaal bestuur, beweegaanbod en eerste lijn. De aanbevelingen per pathologie zijn in Vlaanderen minder concreet dan in Zweden. Maar de ondersteuningstool voor een verwijsbrief helpt huisartsen wel veilig door te verwijzen bij verschillende pathologieën.

De review en gelijkenissen tussen het Zweedse model en Bewegen Op Verwijzing tonen aan dat Bewegen Op Verwijzing inactieve patiënten actiever kan maken. Daarbij blijft die eerste aansporing belangrijk: 'Beste patiënt, voor je gezondheid zou het echt wel goed zijn als je meer gaat bewegen.'

www.bewegenopverwijzing.be/materialen voor een inspiratielijst voor je communicatie, met filmpjes over Bewegen op Verwijzing en getuigenissen van deelnemers.

coach Dirk houdt ontzettend veel rekening met mij. Dankzij zijn steunen ben ik veel meer gemotiveerd om mezelf te overtreffen.'

Sterkere stijging

Volgens de cijfers stijgt het aantal minuten zware fysieke activiteit per week bij werkenden sterker dan bij niet-werkenden. Een mogelijk besluit is dat werkenden dankzij hun coach gemakkelijker de weg naar een sportclub vonden of naar een georganiseerd beweegaanbod, waar er vooral aan zulke zware fysieke activiteit wordt gedaan. Aanvullend zagen we een sterkere stijging in aantal minuten totale fysieke activiteit bij personen met een lager opleidingsniveau in vergelijking met personen met een hoger opleidingsniveau. Dit kan erop wijzen dat een coach kwetsbare groepen efficiënt kan aansporen om meer te bewegen.

Coaches krijgen mensen in beweging

Net zoals in het pilotproject gaan volgens deze resultaten de deelnemers meer bewegen dankzij Bewegen Op Verwijzing. Daarnaast liggen de resultaten ook in lijn met een systematische review van een erg gelijkaardig programma in Zweden. 'Bewegen Op Verwijzing is voor vele Vlamingen nog onbekend en dus onbemind,' zegt Luc Lipkens, stafmedewerker bewegen bij het Vlaams Instituut Gezond Leven. 'Veel mensen vragen zich af of een coach die samen meebeweegt echt iemand kan helpen. Het besluit is duidelijk: ja. De manier waarop een coach je binnen Bewegen op Verwijzen tot bewegen aanzet, helpt je om meer te bewegen.' ■

IRIS MAES IS ONDERZOEKER IN DE VAKGROEP BEWEGINGS- EN SPORTWETENSCHAPPEN, FACULTEIT GENEESKUNDE EN GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN, UNIVERSITEIT GENT

Goedkopere kinderopvang helpt kinderarmoede te bestrijden

Een OCMW-tarief voor kinderopvang is geen losstaande ondersteuning aan gezinnen, het is een extra instrument om kinderarmoede te bestrijden en ouders de kans te geven om een opleiding te volgen, te gaan werken of een andere maatschappelijke bijdrage te leveren. Kinderopvang maakt idealiter deel uit van een geheel aan gezinsondersteunende maatregelen en het biedt het kind vanaf de geboorte maximale ontwikkelingskansen.

In 2019 werden in Vlaanderen 3226 OCMW-tarieven toegekend, waarvan 62 met de helft korting, 3003 tarieven aan het laagst mogelijke tarief en 161 aan het standaardminimumtarief. Dit is meer dan in 2015.

In Wellen kijken diensthoofd sociale dienst Liesbet Hauben en haar collega's maatschappelijk werkers integraal naar een gezin en ze helpen het op maat. 'Door te luisteren naar het verhaal van het individuele gezin, stemmen wij onze begeleiding af op hun behoeften. Wij willen de taak van de ouders niet overnemen, maar de ouders integreren in de maatschappij, zodat zij zelf goed voor hun kind of kinderen kunnen zorgen. Wij hebben hiervoor verschillende middelen. Naast de speltheek, de wellbox, een doos met niet-bederfbare spullen zoals droge babyvoeding en papieren luiers, hebben we ook het verminderd tarief voor kinderopvang.' Volgens haar collega Ines Vandensavel is goede samenwerking met de kinderopvangvoorzieningen hiervoor van doorslaggevend belang. 'Omdat veel mensen de stap naar het OCMW groot vinden, werken we goed samen met onze partners. Zo verwijzen zij naar ons door als zij zien dat een gezin het verminderd sociaal tarief nodig heeft. Voor ons is dat dan de insteek om, als het gezin het nodig

heeft, begeleiding op te zetten, door te verwijzen naar de hulpverlening als daar behoefte aan is of door te verwijzen naar opleiding of werk.'

Versnelde toekenning OCMW-tarief

Het is een uitdaging voor OCMW's om het recht op het OCMW-tarief zo snel mogelijk toe te kennen. Ouders moeten voor een nieuwe baan snel laten weten dat ze beschikbaar zijn, zonder snelle toekenning van het OCMW-tarief haken ze dan af en

Eef Herssens: 'De kinderopvang biedt het kind meer ruimte. Letterlijk omdat veel van deze gezinnen klein behuisd zijn. Figuurlijk omdat het kind ruimte krijgt, even weg kan uit een mogelijk stresserende situatie en prikkels aangeboden krijgt op maat van zijn leeftijd.'

missen ze de kans om uit de armoede te treden. Daarom besliste Mechelen om de procedure voor toekenning van het OCMW-tarief te versnellen van zodra het op het overleg van het gezinsondersteunend team komt: 'Als dit GO-team beslist dat een gezin in aanmerking komt voor de toekenning van het sociaal tarief, dan

zetten we het gezin op een lijst. Deze lijst wordt om de twee weken integraal goedgekeurd door de raad, in plaats van de beslissing zoals vroeger individueel per aanvraag te bespreken. Het is dus administratief eenvoudiger gewor-

den het tarief toe te kennen, waardoor dit ook vaker gebeurt. Dit is belangrijk, want kinderopvang beschouwen we als een basisrecht voor elk kind.' Voor de sociale functie van kinderopvang is het van belang dat ook kinderen van niet-werkende ouders terecht kunnen in de kinderopvang. Volgens Eef Herssens van het Mechelse GO-

ZELUK

Gerustgesteld

Kristina heeft twee jonge kinderen. Toen ze in begeleiding van het OCMW was, merkten de maatschappelijk assistenten dat het voor haar soms moeilijk was om alleen voor hen te zorgen. 'Ze hebben me toen aangeraden om de jongste naar de kinderopvang te brengen. Eerst ben ik eens gaan kijken, de verantwoordelijke leidde me samen met mijn begeleidster op het OCMW rond. Gelukkig kende het OCMW mij een OCMW-tarief toe zodat ik de kinderopvang kon betalen en mijn kind er kon starten. Eerst ging ze een paar dagen per week naar de opvang, maar nu ik werk heb, gaat ze vier dagen in de week. We voelen ons er allebei welkom. Ze maken hier altijd tijd om naar je verhaal te luisteren en helpen me ook met andere zaken waar ik mee vastloop.' Voor een alleenstaande moeder brengt kinderopvang voordelen mee. Kristina: 'Ik ben gerust dat er goed voor mijn dochter wordt gezorgd terwijl ik aan het werk ben.' 's Avonds krijg ik altijd uitgebreid verslag van wat ze tijdens de dag gedaan hebben, dat is fijn. Mijn dochter gaat graag naar de kinderopvang om er met de andere kinderen te spelen. Bovendien krijgt ze er gezonde voeding. Ze wordt hier uitgedaagd, ze leert hier veel bij. Ze leert hier samen spelen. Ze leert in boekjes kijken. Ze wordt graag uitgedaagd en in deze omgeving kan ze zich ten volle ontwikkelen.' Ondertussen heeft Kristina andere ouders al aangeraden om aan het OCMW hulp te vragen. 'Ze hebben me echt goed geholpen, ik zou andere ouders vooral aanraden om de stap te zetten. Ik raad iedereen ook aan om kinderopvang een kans te geven.'

vvs.g.be, zoek op OCMW-tarief kinderopvang

team is de kinderopvang veel meer dan een plek waar kinderen *verzorgd worden*: 'Voor gezinnen waar stress heerst vanwege de financiële situatie, werkonzekerheid of ziekte, is het toekennen van het OCMW-tarief niet enkel voordelig voor hun financiële situatie. Als het gezin nog niet bekend is bij het sociaal huis, dan gaan de maatschappelijk werkers op huisbezoek en bekijken ineens of er ook nog andere rechten zijn waarop het gezin kan terugvallen, bijvoorbeeld een schooltoelage. Het GO-team ziet kinderopvang ook als een plaats waar een kind tot rust kan komen want kinderopvang biedt voor het kind letterlijk en figuurlijk meer ruimte. Letterlijk omdat veel van deze gezinnen klein behuist zijn. Figuurlijk omdat het kind ruimte krijgt, even weg kan uit een mogelijk stresserende situatie en prikkels aangeboden krijgt op maat van zijn leeftijd. Voor kinderen van niet-Nederlandstalige ouders kan dit ook een geknipte manier zijn om al in contact te komen met de Nederlandse taal. Als gezinsondersteuner zien we de positieve invloed

van kinderopvang voor een kind dat in armoede leeft. Doordat we het tarief op deze manier toekennen, blijven er ook minder gezinnen onder de radar, en hebben we meer zicht op de kindarmoede in onze stad dan voorheen.' Ook Liesbet Hauben van OCMW Wellen voelt het maatschappelijk belang van kinderopvang aan in haar werk. 'Als niet-werkende ouders hun kinderen naar de opvang kunnen brengen, krijgen ze meer het gevoel deel uit te maken van onze maatschappij. Ouders krijgen hierdoor de kans om een opleiding te starten of op zoek te gaan naar werk of vrijwilligerswerk. Iedereen verdient de kans om deel te nemen aan de maatschappij. We kunnen zo de ouders empoweren om het heft van hun leven weer in handen te nemen.'

Grotere slaagkans

Dat financiële drempels voor ouders worden weggewerkt is een eerste stap naar een laagdrempelige kin-

deropvang. Voor veel ouders speelt er echter nog veel meer. Ze vragen zich af of kinderopvang wel een plek is voor hen, ze voelen zich onzeker om erheen te gaan, ze zien er tegenop hun kind er achter te laten. Ook op dit moment is ondersteuning belangrijk om ouders niet te verliezen. 'De inschrijving gebeurt dikwijls door de verantwoordelijke van de kinderopvang, maar als het gezin er ondersteuning bij nodig heeft, gaan we mee,' zegt Ines Vandensavel van het OCMW van Wellen. 'We hebben een goed contact met de verantwoordelijke van het kinderopvangverblijf van de gemeente, dus verloopt deze samenwerking heel vlot. Dankzij deze goede samenwerking en omdat we dezelfde visie delen, is de kans op slagen groter.' ■

MAARTJE VANHAVERBEKE IS VVSG-STAFMEDEWERKER
GEZINSONTVANG VOOR DE PROVINCIE ANTWERPEN

Uw inspecteur, altijd beschikbaar voor u

NABIJHEIDS
STRAAT

Ethias, verzekeraar nr. 1 van openbare diensten in België

Al 100 jaar vertrouwt u dagelijks op de expertise van de Ethias-inspecteurs. Beschikbaar, bekwaam en **altijd dichtbij**: ze zijn de geknipte gesprekspartner voor al uw vragen over verzekeringen. Geen wonder dat **96% van onze klanten tevreden is** over hun relatie met Ethias!

De Ethias-inspecteur: de raadgever die u het leven makkelijk maakt.

Ontdek ons complete aanbod producten en diensten op www.ethias.be/publieke-sector

ethias
glimlach verzekerd

Minder uithuiszettingen?

Nieuw fonds ter bestrijding van uithuiszettingen

Al verschillende jaren stelt de VVSG vast dat het aantal vorderingen tot uithuiszetting heel hoog is en blijft. Telkens wijst ze er dan op dat OCMW's meestal te laat op de hoogte zijn om nog te kunnen ingrijpen. Het fonds ter bestrijding van uithuiszetting is een nieuw instrument dat misschien een nieuwe dynamiek kan creëren.

De lange wachtlijsten voor sociaal wonen bewijzen het: veel mensen in Vlaanderen hebben behoefte aan een betaalbare en goede woning. Nu zijn zij aangewezen op de private huurmarkt, waar ze ten gevolge van de krapte vaak een hogere huurprijs moeten betalen. Regelmatig kunnen ze de huur niet betalen, met dreigende uithuiszetting tot gevolg. Dit thema herkennen vele OCMW's maar al te goed. Enige jaren terug werd het huurgarantiefonds opgericht om iets aan deze problematiek te doen. Zonder succes, zo blijkt. Daarom koos de Vlaamse regering voor een nieuwe strategie en wordt het huurgarantiefonds vanaf 1 juni 2020 omgevormd tot het fonds ter bestrijding van uithuiszettingen. Het OCMW krijgt er een centrale rol en de procedure is volledig ingebed in de reguliere OCMW-steunverlening. Dit fonds is enkel van toepassing op de private huurmarkt. Het besluit van de Vlaamse Regering regelt de verhouding tussen het OCMW en het fonds ter bestrijding van uithuiszettingen, het geeft de voorwaarden en voorschriften weer waaronder het OCMW een tegemoetkoming kan ontvangen van het fonds. Het is een instrument dat de OCMW's kunnen gebruiken om meer preventief te werken.

Een minimale huurachterstal

Het OCMW kan een beroep doen op het fonds als de huurder op het moment van de aanvraag van een tegemoetkoming bij het fonds een huurachterstal heeft van ten minste

De doelstelling van dit instrument en van de begeleiding is te zorgen dat de huurder in een stabiele woonsituatie terechtkomt. Dat betekent niet per definitie dat de huurder in dezelfde woning blijft wonen.

LAVLAHERIS

twee en ten hoogste zes maanden. De huurder kan maar beter al iets eerder zijn hulpvraag stellen, want het OCMW moet nog een sociaal onderzoek voeren en een beslissing nemen. Dit maakt preventieve begeleiding in een vroege fase mogelijk en vermijdt dat het probleem al onoverkomelijk is, wanneer het OCMW wordt ingeschakeld.

De huurder zelf moet de hulpvraag stellen. Deze werkwijze is volledig ingebed in de OCMW-steunverlening. Een verhuurder die een minnelijke schikking wenst, moet zijn huurder dus aansporen om tijdig naar het OCMW te gaan.

De huurachterstal moet ontstaan zijn na de datum van inwerkingtreding van dit besluit. Huurachterstal is de

combinatie van achterstal bij het betalen van de maandelijkse huurprijs en achterstal bij de betaling van de kosten en de lasten. Dus ook wanneer de huurder één maand huurgeld achterstaat en de eindafrekening van het vorige jaar nog niet betaald heeft, komt het dossier in aanmerking, wanneer die eindafrekening hoger dan of gelijk aan één maand huur is.

Drie partijen engageren zich

Huurder, verhuurder en OCMW ondertekenen een driepartijenovereenkomst waarin onder andere de afspraken over de aanzuivering van de huurschuld en de begeleiding van de huurder door het OCMW worden vastgelegd. Door de ondertekening verbindt het OCMW zich ertoe meteen

de helft van de achterstallige huur aan de verhuurder te betalen. Voor het saldo wordt een afbetalingsregeling overeengekomen. De huurder aanvaardt de begeleiding door het OCMW. De instemming van de verhuurder is noodzakelijk. Hij zal in de driepartijenovereenkomst het engagement opnemen om geen vordering tot uithuiszetting in te dienen bij de vrederechter, zolang de overeenkomst wordt gerespecteerd en er geen nieuwe huurachterstand ontstaat. Als de huurder het afbetalingsplan niet naleeft of als er nieuwe achterstand ontstaat, dan meldt de verhuurder dit aan het OCMW. Hij geeft het OCMW minstens twee weken tijd om een gepaste oplossing te vinden, alvorens een vordering in te stellen bij de vrederechter. Dit garandeert dat de begeleiding effectief kansen krijgt en dat uithuiszetting wordt voorkomen.

Gerechtigde uithuiszetting vermijden

De doelstelling van dit instrument en van de begeleiding is te zorgen dat de huurder in een stabiele woonsituatie terecht komt. Dat betekent niet per definitie dat de huurder in dezelfde woning blijft wonen. Dat kan het meest voor de hand liggende en te verkiezen spoor zijn, maar evengoed kan de begeleiding ertoe leiden dat de huurder naar een andere, meer betaalbare woning verhuist. Als de huurder dezelfde huurwoning blijft bewonen, is er sprake van een stabiele woonsituatie als hij de begeleidingsovereenkomst heeft uitgevoerd en als hij op dat ogenblik en twaalf maanden na de ondertekening van de begeleidingsovereenkomst geen nieuwe huurachterstand heeft opgebouwd.

Als de huurder verhuist, is er sprake van een stabiele woonsituatie als hij de begeleidingsovereenkomst heeft uitgevoerd en op het ogenblik van de beëindiging van de huurovereenkomst geen nieuwe huurachterstand heeft opgebouwd.

Vergoeding voor het OCMW

Het fonds ter bestrijding van uithuiszetting biedt een tegemoetkoming aan het OCMW, als dit beslist om in deze procedure stappen. De tegemoetko-

ming is deels vast en deels variabel. Voor elke opgestarte begeleiding in dit kader ontvangt het OCMW een vast bedrag van 200 euro. Na betaling van de helft van de huurachterstand door het OCMW, vergoedt het fonds het OCMW met een vierde van de huurachterstand, met een maximum van 625 euro. Dit is dus de helft van wat het

Het OCMW bepaalt zelf of een gedeeltelijke betaling van de achterstallige huur en het afsluiten van een driepartijenovereenkomst de meest passende vorm van hulpverlening is.

OCMW heeft betaald aan de verhuurder. Bij de beëindiging van een geslaagde begeleiding kent het fonds nog een bedrag van 35% van de huurachterstand, met een maximum van 875 euro toe.

Druk op het OCMW?

Dit instrument zal een weerslag kunnen hebben op de OCMW's. De omvang is voorlopig moeilijk te schatten. Na de evaluatie van de extra werklust, de financiële gevolgen en van het verschil met de huidige situatie, krijgt het fonds een bijsturing. Nu is het zo dat de OCMW's op de hoogte gebracht worden van alle vorderingen tot uithuiszetting. Ze hebben dan de wettelijke opdracht een passende oplossing te zoeken. Een vaak gehoorde klacht van de OCMW's is dat ze te laat op de hoogte zijn van problemen, waardoor ze vooral curatief moeten optreden. Het gevolg is dan dat mensen effectief uit huis worden gezet, dat OCMW's inspanningen doen voor noodhuisvesting of ondersteuning bij de zoektocht naar een andere woning. Ook dat is een grote werklust. Een effectieve uithuiszetting kost altijd meer voor zowel de huurder als de verhuurder als de samenleving.

Tegelijk is het ook belangrijk dat andere organisaties zoals het CAW hun verantwoordelijkheid nemen. Ook zij hebben in de Vlaamse regelgeving de opdracht en de financiering gekregen

om hulp te bieden aan personen met een woonproblematiek om hen in staat te stellen zelfstandig te wonen zodat thuisloosheid wordt voorkomen. Door samenwerking, zowel lokaal als op Vlaams niveau, kunnen alle inspanningen op elkaar worden afgestemd, met een grotere kans op succes.

Geen verplicht instrument

De huurder of verhuurder kan nooit eisen dat het OCMW de helft van de huurachterstand meteen betaalt. Het OCMW is tegenover de cliënt, of diens huisbaas, niet verplicht dit instrument te gebruiken. Het besluit is daar duidelijk over: het fonds verleent een tegemoetkoming aan het OCMW, op voorwaarde dat het OCMW een aantal dingen doet om uithuiszetting te voorkomen of om de huurder naar een stabiele woonsituatie te begeleiden. De hulpverlening aan de aanvrager zelf is een vorm van aanvullende steunverlening. Het OCMW bepaalt met andere woorden zelf of een gedeeltelijke betaling van de achterstallige huur en het afsluiten van een driepartijenovereenkomst de meest passende vorm van hulpverlening is.

Het OCMW, in casu het bijzonder comité van de sociale dienst, zal de beslissing om bij een aanvraag in het systeem te stappen of niet grondig moeten motiveren. Verschillende elementen kunnen meespelen. Soms zal het sociaal onderzoek uitwijzen dat een directe tussenkomst en een bijhorend afbetaalplan zinloos is en enkel uitstel vormt. We denken bijvoorbeeld aan situaties waarin de huishuur veel te hoog is in verhouding met het besteedbare inkomen, waarin de huurachterstand overmatig is opgelopen, of waarin een tussenkomst enkel zinvol is als de cli-

ent ermee akkoord gaat schuldbemiddeling of budgetbeheer op te starten. Ook de staat van de woning kan een element zijn in die motivering. Andere of minstens flankerende ondersteuning kan dan ook aangewezen zijn, als er toch besloten wordt om tussen te komen.

Minder mensen uit huis?

Of het vernieuwde fonds ter bestrijding van uithuiszettingen er in tegenstelling tot het oude huurgarantiefonds wel in zal slagen uithuiszettingen te vermijden, is nog niet te voorspellen. Het is niet de structurele oplossing om uithuiszetting te voorkomen. Een – eventueel terug te betalen – tussenkomst in de huurachterstal en extra begeleiding zullen maar in een deel van de gevallen een oplossing op termijn bieden. Maar wel kan het uitgewerkte instrument

Toelichting over het fonds ter bestrijding van uithuiszettingen

Gent 28 april
Leuven 7 mei
Hasselt 12 mei
Antwerpen 13 mei

Wonen-Vlaanderen organiseert in samenwerking met de VVSG vier keer toelichtingen voor medewerkers en diensthoofden van de sociale diensten van het OCMW, maar ook voor financieel directeurs en medewerkers van de gemeentelijke woondiensten en andere welzijnsdiensten. Naast de regelgeving is er ook een praktische toelichting over hoe je als OCMW de tegemoetkoming kunt aanvragen.

Inschrijven via <https://www.wonenvlaanderen.be/huren/fonds-bestrijding-uthuiszettingen>

een middel zijn om sneller te kunnen ingrijpen, om mensen vroegtijdig naar de hulpverlening te kunnen begeleiden en om juridische procedures te vermijden. Daarmee komt het fonds tegemoet aan de vaststelling van vele OCMW's dat huurders dikwijls te laat aankloppen bij het OCMW voor hulp, waardoor ze een uithuiszetting in relatief weinig gevallen kunnen vermijden.

Het fonds is een instrument dat de OCMW's kunnen gebruiken om vroeger te werken aan het voorkomen van uithuiszetting. ■

JORIS DELEENHEER IS VVSG-STAFMEDEWERKER WONEN

Besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019 tot instelling van een tegemoetkoming aan het OCMW ter bestrijding van uithuiszettingen

The illustration depicts a lush green coffee plantation. In the foreground, a woman with brown hair sits on a green chair, holding a white coffee cup and reading a newspaper. To her left, a wooden signpost reads 'HET PAD VAN DE GOEDE KOFFIE'. In the center, the word 'PURO' is written in large green letters, with a coffee bean and leaf above it. Below 'PURO', the text reads 'Fairtrade Coffee saving the rainforest'. To the right, a stylized map of the world is shown with various animals (a deer, a bird, a lion, a bear) and the word 'PLANET' above it. In the bottom right, a man in a blue cap and white shirt is shown from the waist up, holding a large white sack of coffee beans. The sack has a Fairtrade logo and the word 'FAIRTRADE' on it. Below the man, the word 'PEOPLE' is written. At the bottom of the illustration, the text reads 'PLEASURE Elk kopje Puro koffie wordt met liefde en ervaring geroost. En dat proef je!'. In the bottom left corner, there is a logo for 'WORLD LAND TRUST' featuring a leaf. At the bottom center, the text reads 'Ontdek hoe jij het verschil maakt op www.puroimpact.com - 0800 44 0 88'.

WIE

Jens Van Akeleyen

WAT

Revalidatie- en sportarts bij Ziekenhuis Geel, oprichter en ondervoorzitter van Fietsersbond Geel, voordien ook actief in de sportraad en als OCMW-raadslid.

WAT

Via gezamenlijke acties met de Fietsersbond, het lokale bestuur, allerhande organisaties en gemotiveerde burgers werkt hij aan één doel: meer mensen op de fiets krijgen in betere omstandigheden, voor een betere gezondheid en een betere maatschappij.

HOEVEEL

Met de twaalf vaste bestuursleden werkte hij een '20 punten-fietsactieplan' uit dat de basis vormt voor het huidige en toekomstige fietsbeleid in Geel. Dit is het zesde jaar sinds hij de lokale afdeling van de Fietsersbond oprichtte. <https://www.fietsersbond.be/geel>

Op gelijke golflengte: de ondervoorzitter van de lokale Fietsersbond met schepen van Fietsbeleid Marlon Pareijn op de Markt in Geel.

Jens Van Akeleyen groeide op met de fiets. Fietsen vond hij altijd al een functionele en sportieve oplossing, waar hij veel energie uit haalde. Dat bleef zo toen hij als revalidatie- en sportarts aan de slag ging in het ziekenhuis van Geel. Het beroep, de liefde voor de fiets, het ouderschap en de verkeerssituatie in zijn woonplaats dreven hem tot extra engagement binnen het lokale weefsel. Met de lokale afdeling van de Fietsersbond, die hij oprichtte, weegt hij nu mee op het Geelse mobiliteitsbeleid. Dat heeft veel, zo niet alles te maken met het aanspreken van netwerken en motiveren van mensen.

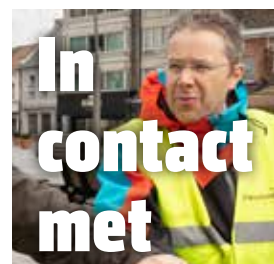
'Als sport- en revalidatiearts bekijk ik fietsen natuurlijk in de eerste plaats vanuit het gezondheidsaspect: beweging is het goedkoopste medicijn,' zegt Jens Van Akeleyen. 'Maar de fiets biedt ook maatschappelijke voordelen: het is een toegankelijk vervoermiddel voor jong en oud, arm en rijk, en niet alleen goed voor het individu maar ook voor de buurt, en – moet het nog gezegd? – voor het milieu. Het is heel belangrijk om daarop te blijven inzetten. En ik wil daar zelf het goede voorbeeld in geven.' Om de horizon van de eigen consultatieruimte te verleggen werd Jens Van Akeley-

en aanvankelijk actief in de lokale sportraad, waar het principe 'mensen doen sporten' al gauw evolueerde naar de concrete ambitie om meer mensen aan het fietsen te krijgen in betere omstandigheden. 'De drukke verkeerssituatie in Geel had me aan het denken gezet,' vertelt hij daarover. 'Toen een stijgend aantal burgers in 2014 actie ging voeren tegen het mobiliteitsbeleid van het toenmalige bestuur, was dat voor mij een kantelmoment: ik was al enkele jaren lid van de nationale Fietsersbond, maar nam nu eindelijk de tijd om zelf een lokale afdeling op te richten. In de zomer

STEFAN DEWICKERE

Fietsen als medicijn voor de stad

van dat jaar kreeg ik voldoende mensen en handtekeningen bijeen voor een officiële startvergadering. Terzelfdertijd belandde ik als gecoöpteerd mandataris in de OCMW-raad, een statuut dat ik niet mocht combineren met dat van Fietsersbond-voorzitter. Dus zochten en vonden we iemand anders voor die post, met mij als ondervoorzitter. Johan Alen en ik vormen sindsdien een sterke tandem.'

Met de Fietsersbond bracht en brengt Jens Van Akeleyen enthousiaste mensen van verschillende strekkingen bijeen. De twaalf vaste leden van het bestuur kunnen voor hun acties bogen op een breed bestand van sympathisanten. 'Allemaal zijn we erg gesteld op de fiets, maar politiek is onze samenstelling in evenwicht,' legt hij uit. 'Dat is net onze sterkte: we kunnen ons onafhankelijk opstellen, en we worden door het lokale bestuur ook erkend als een volwaardige gesprekspartner. Fietsen is een thema dat over politieke grenzen heen verbindt. We willen ervoor lobbyen bij het beleid, er maatschappelijke visie over ontwikkelen, mensen motiveren,

organisaties aanspreken. Vanaf 2015, en zeker in de aanloop naar de lokale verkiezingen van 2018 namen we de vlucht vooruit en ontwikkelden we een fietsactieplan in twintig punten om duidelijk te maken dat er voor duurzame mobiliteit echt werk aan de winkel was. We konden alle politieke partijen ertoe bewegen zich achter de meeste punten te scharen voor het geval ze mee in het bestuur zouden komen. En met resultaat: we hebben nu voor het eerst een schepen bevoegd voor fietsbeleid, er is een extra fietsambtenaar, en er is een fors jaarlijks fietsbudget vrijgemaakt. De fietstunnel van de nieuwe fietsostrade onder de ring is misschien wel het belangrijkste gevolg van ons team- en lobbywerk. Het fietsbeleid staat nu hoog op de agenda in Geel, dankzij de Fietsersbond.'

De vrijwillige bezigheden van de arts-ondervoorzitter draaien om samenwerking, overleg en gezamenlijke actie. 'Maandelijks zitten we samen met de dienst mobiliteit en de schepen van Mobiliteit, en wisselen we op een informele manier agendapunten uit. Met het lokale bestuur organiseerden we al samen activiteiten, zoals een filmavond over fietscultuur en een radio-interview over veilige schoolomgevingen, de tijdelijke uitbating van een bewaakte fietsstalling op de evenementenmarkt van Geel als voorbeeld voor jeugdverenigingen enzovoort. Maar de partnerschappen reiken ook verder. Zo stippelden we voor de omgeving van het private woon-zorgcentrum en-

kele veilige fietsroutes uit, en promoten mee een duofiets waarmee bezoekers en rusthuisbewoners samen in de buurt kunnen gaan fietsen. Dat bleek een enorm succes, en andere woon-zorgcentra willen dat nu ook, om hun senioren meer buiten te krijgen. En wij mogen nu buiten de openingsuren in de cafetaria van het woon-zorgcentrum vergaderen. Mooi toch?'

De Fietsersbond zelf is ook nog de drijvende kracht achter jaarlijkse acties zoals de Applausdag voor fietsers, de Fietstelweek en de zogenaamde Critical Mass Bike Ride. Zo ook in Geel. Jens Van Akeleyen ziet het draagvlak groeien, en dat geeft voldoening. 'Regelmatig met gelijkgezinde mensen samenkomen en maatschappelijke meerwaarde creëren, dat geeft je vleugels,' zegt hij. 'Samen staan we sterk.' Toch blijft hij ook met twijfels zitten. 'Een gezamenlijke onderneming draait maar zo goed als haar zwakste schakel. Vlaanderen is zo volgebouwd, en er blijven veel knelpunten en onveilige plekken bestaan. Veel ouders vinden het verkeer te gevaarlijk om hun kinderen te laten fietsen, en daardoor missen die kansen om van jongs af aan de juiste vaardigheden aan te leren. De fietscultuur kan in het algemeen nog beter. En nog meer mensen moeten de "modal shift" maken naar fietsen, zeker voor de kortere afstanden. Dat gebeurt al. Maar je moet het goede voorbeeld blijven geven.' ■

PIETER PLAS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/OPLEIDINGEN

CHECK
DE WEBSITE
WWW.VVSG.BE/OPLEIDINGEN
VOOR UITGESTELDE
OPLEIDINGEN

april

Hasselt 21 april

Kortrijk 28 april

Berchem 28 april

Burn-out zelfzorg

In deze interactieve vorming leer je hoe je meer veerkracht en weerbaarheid kunt ontwikkelen om op die manier de kans op burn-out te verminderen. We werken met concrete, stress-reducerende technieken, zodat je na deze opleiding beter gewapend bent tegen stress en burn-out.
vvsb.be/opleidingen

Turnhout 21 april

Aarschot 14 mei

Hallo, is dit discriminatie?

Wanneer voelt iemand zich gediscrimineerd? Wat doe je als een collega een racistische mop vertelt? En wat met racistische opmerkingen op het werk? In deze opleiding leer je discriminatie herkennen. Je leert ook diverse manieren van reageren en geschikte gesprekstechnieken aan.
vvsb.be/opleidingen

Gent 23 april

Meer datums online

Dilemmatraining: training in morele oordeelsvorming

In iedere gemeentelijke organisatie komen bestuur, leidinggevend en medewerkers voor morele dilemma's te staan. Persoonlijke overtuigingen en

sociale normen zouden hierbij niet de maatstaf mogen zijn, maar wetten, regels en voorschriften geven niet altijd uitsluitend.

Deze training maakt deelnemers vertrouwd met een praktisch instrument dat hen in staat stelt wel het juiste antwoord te vinden op lastige morele vraagstukken uit de praktijk.
vvsb.be/opleidingen

Geel 28 april

Berchem 30 april

Zorgvereniging of AGB oprichten of privatiseren?

Veel besturen buigen zich over de reorganisatie van de zorg. Scenario's als samenwerken met publieke of private partners, verzelfstandigen in een zorgvereniging of AGB, afstoten, privatiseren en stopzetten van de dienstverlening, passeren de revue. Geen eenvoudige beslissingen. Hebben onze burgers over twintig jaar nog toegang tot zorg?
vvsb.be/opleidingen

Sint-Niklaas 28 april

As-a-service

De circulaire economie brengt nieuwe businessmodellen met zich mee. Je koopt geen goederen maar diensten, dus geen lamp maar verlichting. Het aanbod is ondertussen al veel breder.
vvsb.be/opleidingen

Willebroek 30 april

Meer datums online

Lerend netwerk afvalbeleid

Lokale besturen spelen een belangrijke rol in de omschakeling naar een circulaire economie. Eén maatregel om dit te bereiken is het restafval verminderen. Wat werkt en wat niet? Om de gemeenten te ondersteunen organiseert de VVSG lerende netwerken afvalbeleid. Kennisdeling, uitwisseling en vragen staan centraal.
vvsb.be/opleidingen

Gent start 30 april

Kortrijk start 6 mei

Meer datums online

Mentoropleiding zorgberoepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk, want ze zijn immers interessante leer-werkplekken voor jongeren door hun veelheid aan functies. Deze opleiding richt zich op de coachende rol die je als mentor hebt ten aanzien van leerlingen. De opleiding versterkt je in belangrijke competenties die je nodig hebt voor een goede begeleiding: communiceren, duidelijke feedback geven en evalueren.
vvsb.be/opleidingen

Leuven 26 mei

Inspiratiedag Zorg

Laat je op deze inspiratiedag Zorg inspireren om de opdracht die je vanuit het nieuwe woon-zorgdecreet toebedeeld krijgt, met brio in te vullen. Hier ontdek je hoe je een woon-zorgcentrum van de toekomst bouwt, hoe je de lokale regie opneemt en hoe je buurtgerichte zorg toepast. Inhoudelijke sessies wisselen af met werkbezoeken en met speakerscorners over de nieuwste zorgtrends.
vvsb.be/opleidingen

Op zoek... naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsg.be/vacatures.

mei

Brussel 4 mei

Samen slim: automatische beeldherkenning

Artificiële intelligentie is volop in ontwikkeling. Het biedt een lokaal bestuur veel mogelijkheden, denk maar aan het detecteren van sluikstorten, onleesbare verkeersborden of slecht wegdek. Maar er is nog meer mogelijk. vvsg.be/opleidingen

Tienen 28 mei

Hoe versterk ik de lokale democratie?

Ledenvergadering VVSG

Ledenvergadering met bezoeken aan de projecten burgerparticipatie in Tienen. Na het statutaire gedeelte inspiratie om de brug te slaan tussen gemeente en burgers.

vvsg.be/opleidingen

juni

Mechelen 9 juni

Gent 16 juni

Studiedag Overheidsopdrachten

Deze studiedag helpt je de focus weer scherp te stellen. Er is voldoende tijd hebt om vragen te stellen. Na elke sessie laten we een korte pauze in, zodat je met sprekers en collega's van andere besturen van gedachten kunt wisselen. vvsg.be/opleidingen

Geel 9 juni

Berchem 11 juni

Samenwerken of een zorgvereniging opzetten? Verzelfstandigen of privatiseren? Stopzetten?

Kunnen we voor onze dienst warme maaltijden niet beter samenwerken met een private traiteur? Brengen we onze dienst gezinszorg onder in een zorgvereniging, samen met de buurgemeenten? Of starten we een eigen zorgbedrijf zoals Antwerpen? Gaan we onze schoonmaakdienst privatiseren? vvsg.be/opleidingen

03-04-2020

GEMEENTE BALEN

Coördinator vrijwilligersbeleid

05-04-2020

VVSG VZW

Stafmedewerker online communicatie (deeltijds)

POOLSTOK

Junior accountmanager Human Resources

ADVOCATENKANTOOR RIKA HEIJSE

Master rechten met ervaring in administratief recht

INTRADURA

Coördinator techniek en facility

STAD DENDERMONDE

Regiocoördinator cultuur

STAD HASSELT

Senior HR Recruitment Partner

06-04-2020

GEMEENTE OVERIJSE

- HR-deskundige
- Administratief medewerker personeelsdienst

07-04-2020

GEMEENTE KOEKELBERG

Financieel directeur

STAD HOOGSTRATEN

Expert mobiliteit

08-04-2020

GEMEENTE WUUSTWEZEL

Deskundige ICT

10-04-2020

POM WEST-VLAANDEREN

Algemeen directeur

12-04-2020

VVSG VZW

Projectleider IT

BRANDWEERZONE OOST

Directeur aankoop en logistiek

13-04-2020

GEMEENTE ZWIJNDRECHT

Coördinator infrastructuur

14-04-2020

GEMEENTE ZELE

Verantwoordelijke beheer openbaar groen

STAD AALST / GEMEENTE LIEDEKERKE

Maatschappelijk werker

15-04-2020

GEMEENTE HAM

- Deskundige – toezichter wegen
- Klimaatambtenaar
- Deskundige ICT
- Ploegbaas vrijetijd
- Mobiliteitsambtenaar – deskundige wegen

20-04-2020

GEMEENTE WUUSTWEZEL

Diensthoofd schoonmaak

30-04-2020

GEMEENTE BEVEREN

- Dossierbeheerder payroll
- Projectleider haven
- Projectleider mobiliteit

INLEVERING

PERSONEELSADVERTENTIES

Lokaal 5 (meinummer) – 10 april

Lokaal 6 (juninummer) – 8 mei

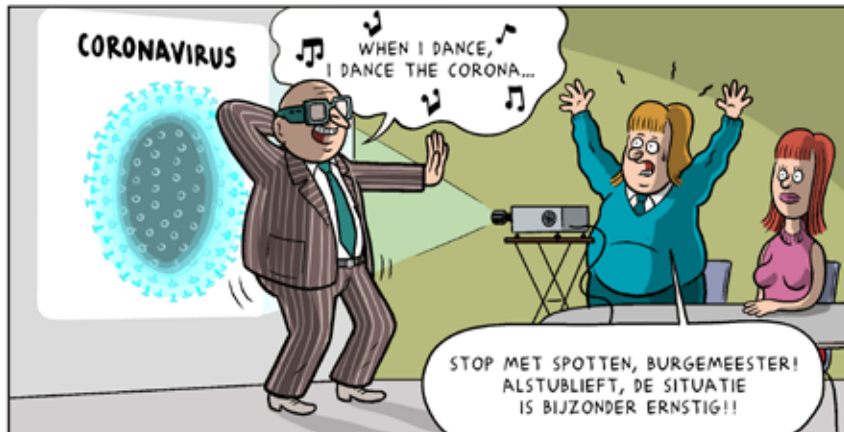
Uw personeelsadvertenties
in **Lokaal, VVSG-week**,
op de **VVSG-website**
én getweet via **@JobLokaal**

INFORMATIE

vacatures@vvsg.be

burgemeester Triljoen

ALLE GEKHEID OP EEN STOKJE, DIT IS EEN STRIP EN IN STRIPS GEBEUREN DE MAFSTE DINGEN! GELUKKIG MAAR WANT LACHEN IS GEZOND.

ONZE DANK GAAT NAAR ALLE MENSEN IN DE ZORGSECTOR DIE NU EEN MOEILIJKE TIJD DOORMAKEN. EN VOOR ONZE LEZERS: HOU HET HOOFD KOEL, BLIJF ZO VEEL MOGELIJK THUIS EN LEES ...EEN STRIP, BIJVOORBEELD!

NIX

België telt minder “clouds” dan Denemarken.

We see you, Belgium...
Genieten van de voordelen van de cloud.

In Denemarken profiteert al 87% van de bedrijven van de toegenomen flexibiliteit van de cloud. Met Proximus aan uw zijde geniet ook u maximaal van de schaalbaarheid van de cloud en wordt uw bedrijf wendbaarder. Laten we samen Denemarken voorbijsteken op het vlak van cloudgebruik.

Meer informatie op proximus.be/thinkpossible

Think possible

proximus
enterprise

Simuleer en visualiseer uw meerjarenplan

Goed beleid steunt op betrouwbare data en heldere analyses. Toch is het niet altijd eenvoudig om de financiële impact van een beslissing in te schatten. Met onze expertise op maat wil Belfius u daarbij helpen. Symia is onze digitale simulator voor uw meerjarenplan waarmee u tot 7 jaar vooruit kijkt. Dat is onze manier om mee onze schouders te zetten onder de ideeën, het enthousiasme en de kennis van lokale besturen.

Wil u ontdekken hoe u de financiële gevolgen van beleidsbeslissingen op lange termijn kan simuleren? Contacteer uw relatiebeheerder.